

Råd og vink

for skriftlig dansk på dansk som andetsprog, HF-e, 2021

Råd og vink præciserer, kommenterer, uddyber og giver anbefalinger vedrørende skriftlig eksamen i DSA A og B samt portfoliodelen af den mundtlige eksamen i DSA C. Vejledningen indfører ikke nye bindende krav.

Råd og Vink henvender sig til DSA-lærere og skriftlige censorer, men kursister kan også læse med.

Rapporten er skrevet af Anders Daugaard og Line V. Frederiksen, medlemmer af opgavekommissionen, og godkendt af Nicolai Rekke Eriksen, fagkonsulent.

Indhold

Indhold	1
Indledning	3
Portfoliodelen af den mundtlige eksamen i DSA C	3
Undervisningsportfolioen	4
Prøveportfolioen	4
Det valgte produkt og spørgsmålene til det	5
Portfoliodelen af eksaminationen	6

Sammenligning med dansk C.....	6
Den skriftlige eksamen i DSA B.....	8
Emnekravet.....	8
Artikelgenren.....	8
Modtageren.....	9
Den analyserende artikel.....	9
Den debatterende artikel.....	10
Den skriftlige eksamen i DSA A.....	11
Emnekravet.....	11
Artikelgenren.....	11
Henvisningspraksis.....	12
Afsender-modtager-forholdet.....	13
Den analyserende artikel med fokus på en tekst.....	13
Den analyserende artikel med fokus på en film.....	14
Sammenligning med den analyserende artikel i DSA B og dansk A.....	14
Den debatterende artikel.....	15
Behandlingen af tekstmaterialet i den debatterende artikel.....	15
Diskussion og debat.....	16
Sammenligning med den debatterende artikel i DSA B og dansk A.....	17
Udvalgte problemfelter med forslag til øvelser.....	18
At skrive om et emne.....	18
At vise formidlingsbevidsthed: struktur.....	20
At debattere med selvstændige bidrag.....	22
Eksempelopgaver med vurdering.....	25
Kommenteret gennemgang af besvarelse 1 – karakter 12.....	26
Kommenteret gennemgang af besvarelse 2 – karakter 02.....	29
Bilag 1: Autentisk besvarelse 1 – karakter 12.....	34
Bilag 2: Autentisk besvarelse 2 – karakter 02.....	37
Bilag 3: Oversigt over eksamensopgaver 2018 – 2021.....	39
Opgaver på B-niveau.....	39
Opgaver på A-niveau.....	44
Bilag 4: Rettetark til skriftlig eksamen i DSA B/A.....	50

Indledning

Der er ikke tidligere blevet lavet et *Råd og vink* for skriftlig dansk på dansk som andetsprog C-A. Derfor vil denne første udgave begynde med en præsentation af de skriftlige eksamensformer på fagets tre niveauer inklusive portfoliodelen af den mundtlige eksamen på DSA C. Præsentationen ledsages af kommentarer, præciseringer og anbefalinger, men indfører ikke nye bindende krav.

Herefter følger en gennemgang af en række udfordringer, som kursisterne ofte har i deres arbejde med de skriftlige eksamensgenrer, og som censorerne igen og igen møder i eksamensbesvarelserne. Gennemgangen ledsages af en række konstruktive forslag til øvelser, der kan inddrages i undervisningen.

Den næste del af vejledningen er en detaljeret gennemgang af to autentiske eksamensbesvarelser; én der fik karakteren 12, og én der fik 02. Ideen er at give en fornemmelse for vurderingsparametre, niveaufastsættelse og nogle af de afvejninger, der ligger til grund for den helhedsbedømmelse, en karakter jo afspejler. Besvarelserne er vedhæftede som bilag.

Som bilag finder man også en oversigt over de seneste års opgaveformuleringer, der kan give lærere og kursister indsigt i hvilke emner, tekster og delspørgsmål, den skriftlige eksamen gennem tiden har budt på.

Til sidst i vejledningen indgår et bud på et retteark, der kan anvendes til bedømmelse af skriftlige eksamensbesvarelser på såvel A- som B-niveau.

Vejledningen henvender sig primært til lærere, der skal forberede kursister til eksamen i DSA og til censorer, der skal bedømme eksamensbesvarelser i faget. Imidlertid er kursister også velkomne til at læse med.

Man kan nøjes med at læse enkelte afsnit i vejledningen, hvis man er i tidsnød eller søger bestemte oplysninger. Det betyder dog, at man må indstille sig på en vis redundans, hvis man læser hele rapporten.

Mange af anbefalingerne i Råd og vink for skriftlig dansk i det *almene* danskfag på HF er også relevante for DSA. Derfor kan en læsning af denne rapport også anbefales – det gælder såvel [udgaven fra i år](#) som tidligere udgaver.

For inspiration til, hvordan der konkret kan undervises i skriftlighed og opgavegenrer i DSA på HF, henvises til artiklerne ”Skriv, skriv, skriv” og ”Portfolio” på [DSA-fagets EMU-side under Metoder](#).

Portfoliodelen af den mundtlige eksamen i DSA C

Til de faglige mål i [dansk som andetsprog C hører ifølge læreplanen](#), at kursisterne skal kunne *skrive detaljerede, sammenhængende tekster om almene og faglige emner, herunder formidle viden og argumentere for eller imod et bestemt synspunkt*.

På sin vis foretages der da også en summativ evaluering af kursistens skriftlige kompetencer ved kursets afslutning, selvom der ikke er nogen skriftlig eksamen på dette niveau. I portfoliodelen af den mundtlige eksamen vurderes således eksaminandernes evne til at reflektere fagligt over udformningen af deres tekster.

Udgangspunktet for denne del af eksamen er lærerens spørgsmål til et valgt produkt fra kursistens prøveportfolio, der igen er et udvalg af produkter fra kursistens undervisningsportfolio.

Undervisningsportfolioen

Undervisningsportfolioen er en samling af de opgaver, kursisten har afleveret i løbet af kurset, evt. i forskellige stadier af bearbejdning, og et værktøj, hvormed både kursist og lærer kan følge og vurdere kursistens udvikling af sine sproglige og formidlingsmæssige færdigheder. For at netop både kursist og lærer kan tilgå materialet, er det indlysende at bruge en it-plattform til portfolioen, som fx Google Docs eller simpelthen det rum, hvor kursisterne ellers afleverer deres opgaver og modtager feedback, om det så er på Ludus, Lectio eller et helt tredje sted.

Portfolioen skal indeholde et bredt udvalg af genrer og vel at mærke ikke blot skriftlige produkter, men også mundtlige, som fx lydoptagelser af oplæg i klassen, og multimodale, som fx en hjemmelavet reklameannonce med både tekst og billede eller en videooptagelse af en tale, hvor der er blevet arbejdet med gestik og visuelle hjælpemidler. Til optagelse og deling af lydfiler kan fx [den gratis online tjeneste Vocaroo](#) anvendes.

Det er oplagt at lade en del af de opgaver, kursisterne skal lave, være af den mere kreative og eksperimentelle slags. Det kan fremme kursisternes skriveglæde og være med til at udvikle den *personlige stemme og stil*, som læreplanen omtaler. Der er desuden mulighed for en anderledes konkret tilgang til de genrer, som analyseres i klassen, hvis kursisterne selv skal skrive fx en novelle, et eventyr, et digt, en reportage eller et interview eller lave en film, podcast eller reklame.

I portfolioen skal imidlertid også indgå mere traditionelle opgaver, der minder en smule om prøvegenerne ved skriftlig eksamen på B- og A-niveau, dvs. den analyserende og debatterende artikel. I hvert fald skal der arbejdes med nogle af de skrivehandlinger, der kræves i disse genrer, nemlig redegørelse, beskrivelse, formidling af faglig viden (som i fx en analyse) samt argumentation.

Som en opsummering kan læreplanens ord om undervisningsportfolioen citeres:

Under lærerens vejledning samler den enkelte kursist løbende i undervisningen egne produkter fra mindst to forskellige forløb i en undervisningsportfolio, som indeholder forskellige mundtlige, skriftlige og multimodale genrer, herunder refererende, beskrivende, formidlende og argumenterende. Undervisningsportfolioen indgår i den løbende evaluering af kursistens sproglige udvikling.

Prøveportfolioen

Prøveportfolioen er tre produkter fra undervisningsportfolioen, som skal danne rammen om kursistens refleksioner ved eksamen og sendes til censor før eksamen.

Når læreren ved kursets afslutning hjælper kursisten med at sammenstykke denne portfolio, er det vigtigt at være opmærksom på, at der ikke kan vælges helt frit. Udvalget skal strække sig over både *det mundtlige, skriftlige, det formidlende og det argumenterende*, jf. læreplanen 3.2. Et eksempel på indholdet i prøveportfolioen kunne dermed være:

- en lydfil med en oplæsning af et digt, kursisten har skrevet
- en kort analyserende artikel på baggrund af holdets værk læsning
- et læserbrev om en sag, kursisten brænder for

En prøveportfolio kunne også bestå af fx:

- en optagelse af et mundtligt oplæg om et fagligt emne
- et manuskript til en politisk tale holdt i klassen
- en reportage, hvor kursisten skal demonstrere sit kendskab til genrens konventioner

For en ordens skyld citeres her læreplanens passus om prøveportfolioen:

Inden undervisningens afslutning afleverer kursisten en prøveportfolio, som består af tre produkter fra kursistens undervisningsportfolio. De tre produkter udvælges i samarbejde med læreren. Produkterne i prøveportfolien skal dække det mundtlige, det skriftlige, det formidlende og det argumenterende.

Det valgte produkt og spørgsmålene til det

Til prøvefolien bør der vælges produkter, hvis udformning netop har givet anledning til den slags overvejelser, kursisten skal fortælle om. Med andre ord: Det er afgørende, at der bliver tale om komplekse opgaver, som kursisterne har fundet både udfordrende og interessante. Dette gælder selvfølgelig i særlig grad *det valgte produkt*, dvs. den opgave fra prøveportfolien, som kursisten skal fokusere på, og hvorfra der skal perspektiveres til de to andre opgaver i udvalget.

Om dette produkt præciserer [undervisningsvejledningen](#) i øvrigt, at det skal være *udarbejdet individuelt*. Når man som lærer rådgiver kursisten om, hvilke opgaver der egner som det valgte produkt, skal man altså huske, at gruppearbejder og de mest stilladserede opgaver bør undgås.

Til prøven udformer læreren to-tre spørgsmål om produktets udformning fx *modtager, genre eller sprog*, siger læreplanen. Eksempler på spørgsmål, der ville kunne stilles til de fleste produkter, kunne være:

- *Hvilken genre har du skrevet i, og hvordan fremgår det af din opgave?*
- *Hvem er din modtager, og hvordan har du taget højde for det i din formidling?*
- *Hvordan er din tekst opbygget?*
- *Hvilken sproglig stil har du valgt, hvorfor, og hvordan fremgår det af din opgave?*
- *Hvilke formål har din indledning?*
- *Hvordan har du skabt sammenhæng mellem sætninger og mellem afsnit?*
- *Hvilken grammatisk tid (eller tider) har du valgt at skrive i, og hvorfor?*
- *Hvordan kan du forbedre din opgave?*

Ved analyserende opgaver kunne man desuden spørge:

- *Hvordan har du skabt et fokus og en rød tråd i din analyse?*
- *Hvordan har du taget højde for, at din modtager måske ikke kender teksten, du skriver om?*

Ved debatterende opgaver ville spørgsmål som følgende også være oplagte

- *Hvad er din vigtigste påstand og dens belæg?*
- *Hvilke appelformer bruger du, og hvordan kommer de til udtryk?*
- *Hvilke sproglige virkemidler anvender du? Hvad skal deres virkning være?*

Hvis der er tale om litterære gener, kunne der suppleres med spørgsmål i stil med:

- *Hvilken synsvinkel (fortællertype) har du anvendt, og hvorfor?*
- *Bruger du bunden eller fri form i dit digt? Hvad er effekten af dit valg?*

Ved journalistiske gener ville spørgsmål som følgende også være muligheder:

- *Bruger du nyhedstrekanten eller kommodemodellen i din artikel? Hvorfor (ikke)?*
- *Hvilke grafiske elementer (layout) har du anvendt, og hvorfor?*

Til mundtlige produkter kunne man endelig tilføje spørgsmål som:

- *Hvor hurtigt og højt har du valgt at tale, og hvorfor?*
- *Har du indlagt pauser undervejs? Hvorfor ligger de, hvor de ligger, og hvilken effekt har de?*
- *Hvor kunne din udtale være tydeligere?*

Kursisterne skal naturligvis vide i god tid inden eksamen, at de forventes at kunne reflektere over måden, de har udformet det valgte produkt, og sammenligne med andre produkter i prøveportfolien. De bør desuden være helt klar over, hvad der menes med produktets *udformning*, se eksempler på, hvordan de konkrete spørgsmål kunne lyde, og opfordres til at forberede mulige svar.

Portfoliodelen af eksaminationen

Ved starten af de 60 minutters forberedelsestid skal kursisten have udleveret dels en ukendt tekst knyttet til et undervisningsforløb og udstyret med en opgaveinstruks, dels det valgte produkt fra prøveportfolien – selvom kursisten selvfølgelig allerede har det – samt spørgsmålene til det.

Eksaminationstiden på ca. 30 minutter *fordeles ligeligt mellem de to dele*, siger læreplanen. Det er dermed afgørende, at den ukendte tekst og den tilknyttede opgave ikke er for omfattende eller kompleks. Ellers vil der ikke være tid til et oplæg og en samtale om teksten på kun 12-13 minutter (voteringstid fratrukket).

Cirka halvejs i eksaminationstiden starter portfoliodelen, lyder det i undervisningsvejledningen. Der er imidlertid ikke noget til hinder for at begynde med denne del og afslutte med den ukendte tekst, især ikke hvis eksaminator er bekymret for, at der ellers ikke bliver tid nok til portfolien.

Under alle omstændigheder skal kursisten i portfoliodelen først *redegøre for sine overvejelser om udformningen af det valgte produkt [i] ca. tre minutter*, som læreplanen skriver. På dette grundlag *former eksaminationen sig videre som en faglig samtale om produktet med inddragelse af andet arbejde fra eksaminandens prøveportfolio*.

Alt afhængigt af, hvad eksaminanden har fokuseret på i sit oplæg, kunne eksaminator inddrage de andre produkter i prøveportfolien ved fx at spørge til

- om der er tale om lignende genrer
- hvordan og hvorfor opbygningen er forskellig i opgaverne
- hvorvidt indledningerne har samme formål
- hvorfor der ikke bruges samme sproglige stil i produkterne
- hvordan de forskellige målgrupper har påvirket måden, hver tekst er skrevet på

Som undervisningsvejledningen præciserer, er det her vigtigt at huske, *at det først og fremmest er det valgte produkt, som er grundlaget for denne del af prøven*.

Sammenligning med dansk C

Eksamensformen i dansk C og dansk som andetsprog C er stort set identisk. En lille forskel er, at det ukendte materiale i DSA C må fylde endnu mindre, nemlig *højest to normalsider [...] eller højest fire minutters afspillet tekst* i modsætning til *højest tre normalsider [...] eller højest fem minutters afspillet tekst* i dansk C.

En anden, tilsyneladende forskel er, hvad der lægges vægt på ved portfoliodelen af eksamen. I DSA C er det ifølge læreplanen *eksaminandens færdighed i:*

- *at besvare de stillede spørgsmål*
- *at indgå i dialog om det valgte produkt*
- *formidlingsbevidsthed i portfolioproduktet*

I [læreplanen for dansk C](#) er det sidste punkt i stedet *relevant anvendelse af danskfaglig viden og metode*.

Imidlertid sigtes der grundlæggende til de samme færdigheder. I forbindelse med DSA C's formulering

er det i øvrigt vigtigt at understrege, at det ikke er formidlingen i produktet, der skal bedømmes, men eksaminandens bevidsthed om formidlingen.

Den skriftlige eksamen i DSA B

Ved den skriftlig eksamen i dansk som andetsprog B har kursisterne fire timer til at lave en besvarelse på mindst 800 ord. De kan vælge mellem to opgaver, en analyserende artikel eller en debatterende artikel.

Emnekravet

I begge opgavegenrer skal eksaminanderne skrive om et emne og ikke kun teksten.

Opgaveformuleringens første sætning kunne fx være *Du skal skrive en analyserende artikel om, hvad venskab kan betyde for et menneske* eller *Du skal skrive en debatterende artikel om forskellige opfattelser af integration*.

Oprindeligt blev der i opgaveformuleringerne blot nævnt, at *Det overordnede emne for opgaven er...* efterfulgt af et af DSA B's fire obligatoriske temaer i undervisningen:

- *Det lokale og det globale*
- *Sprog og kultur*
- *Køn og frihed*
- *Samfund, individ og identitet*

For at forberede kursisterne på de opgavegenrer, de senere vil møde på A-niveau, er emnekravet imidlertid tydeligere formuleret nu, ligesom der angives et mere specifikt emne, der passer bedre til teksten, der skal behandles.

Sidst i opgaveformuleringerne på B opfordres kursisterne dog stadig til at trække på eller perspektivere til et forløb fra undervisningen med formuleringer som *Du kan inddrage viden og tekster fra...* efterfulgt af et af B-niveauets obligatoriske temaer. Læreren bør anbefale kursisterne at følge denne opfordring, idet de dermed både demonstrerer et fagligt overblik og viser, at de mestrer skrivehandlingen perspektivering.

Artikelgenren

Et andet fællestræk for DSA B's opgavegenrer er, at der er tale om artikler. Dette er delvist nyt. Der har altid optrådt en analyserende artikel, men den debatterende opgave hed tidligere *debatindlæg til en blog*.

Nu er artikelformatet imidlertid slået fast i begge opgaver. Det betyder først og fremmest, at der altid forventes en opgavebesvarelse i sammenhængende prosa og med en rubrik, en indledning og en afrunding. Til sidst i opgaveformuleringerne specificeres derfor nu, at der skal udformes:

- *en interessant indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel*
- *en afslutning, der sammenfatter dine pointer*
- *en passende overskrift til din artikel*

Artikelformatet betyder imidlertid ikke, at kursisterne behøver bruge deres sparsomme tid på at lave under- og mellemrubrikker, spalter eller anden journalistisk layout – om end mellemrubrikker kan være et godt redskab til at skabe klarhed om besvarelsens struktur. Det betyder heller ikke, at det er et krav at lave henvisninger i form af fodnoter eller parenteser, heller ikke i form af side- og linjetal efter de *centrale citater*, der eksplicit fordres i den analyserende artikel. Der er dog intet galt i, at kursisterne laver henvisninger af den ene eller anden slags. Tværtimod kan det være en fordel for dem, at de tidligt vænner sig til denne praksis – i hvert fald hvis de har fagligt overskud og ikke føler sig rigeligt presset af

mere basale udfordringer. Centralt er det under alle omstændigheder, at læseren ved, *at* der citeres, og *hvilken tekst*, der citeres fra.

Ændringen af blogindlægget til en debatterende artikel betyder i øvrigt, at opgavegenrerne på B-niveau – med de nævnte små forskelle – nu spejler genrerne på A-niveau. Man kan også sige, at de er en slags tilløb – i nedskaleret format – til genrerne på A.

Modtageren

Endnu et fællestræk for opgavegenrerne på DSA B bør nævnes: Prøvematerialet må ikke forudsættes kendt af modtageren. Eksaminanderne skal med andre ord præsentere og skrive om tekster og billeder, som om læserne ikke kender dem eller har dem foran sig i prøvehæftet. Fx må materialet ikke introduceres som ”teksten”, ”tekst 2” e.l., men skal præsenteres med titel, afsender og helst også udgivelsestidspunkt. Materiale fra undervisningen skal selvfølgelig heller ikke omtales indforstået – hverken hvad angår basale tekstoplysninger eller indhold.

I opgavesættene til DSA B er modtageren ikke yderligere beskrevet. Kursisterne kan dog roligt gå ud fra, at modtageren – som det hedder i sættene til A-niveau – er *bredt orienteret* i danskfaget og danske forhold. Der er altså ingen grund til at forklare danskfaglige begreber eller forhold, der regnes for kendte af de fleste medborgere.

Den analyserende artikel

Hvis vi ser nærmere på de enkelte opgavegenrer, skal der i den analyserende artikel foretages en analyse og fortolkning af en tekst. Kursisterne skal som mindstemål besvare en lille håndfuld underspørgsmål, fx *Hvordan vil du karakterisere hovedpersonen?* eller *Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema?* Underspørgsmålene konkretiserer, hvad der menes med begreber som analyse og fortolkning, og udpeger aspekter af teksten, der skal indgå i undersøgelsen.

B-niveauets analyserende artikel adskiller sig fra A-niveauets analyserende artikel på flere måder. For det første skal eksaminanderne altid arbejde med en litterær tekst, aldrig nonfiktion eller film. For det andet er teksten typisk kortere og såvel sprogligt som fortolkningsmæssigt lettere end de litterære tekster, der kan forekomme i opgavesættene på A-niveau. Ofte er der tale om en realistisk novelle eller et fortællende digt. Endelig drejer spørgsmålene sig om basale aspekter af teksten og benytter sig af simple fagbegreber. Der kan fx spørges til handling, personkarakteristik, fortællemåde, symbolik, tema og budskab – samt form og sprog ved lyrik.

I DSA B's opgavesæt optræder der nu korte vejledninger til opgavegenrerne. Beskrivelsen af den analyserende artikel lyder:

I en analyserende artikel skal du analysere og fortolke en tekst. Som led i din analyserende artikel skal du:

- *præsentere din artikels overordnede emne*
- *indføre læserne i en tekst, som de ikke kender*
- *analysere væsentlige aspekter af teksten med brug af nærlæsning, velvalgte citater og relevante fagbegreber*
- *knytte analysen til en fortolkning af teksten, hvor du forklarer både enkeltdele i teksten og tekstens samlede udsagn*
- *eventuelt inddrage viden eller tekster fra et forløb fra undervisningen*

Den debatterende artikel

I den debatterende artikel skal der skrives et debatindlæg i forlængelse af et andet debatindlæg. Kursisterne skal redegøre, diskutere og argumentere. Igen er der underspørgsmål, der som minimum skal besvares. De lyder ofte:

- *Hvad er din holdning til [opgavens emne]?*
- *Hvad er tekstens hovedsynspunkt?*
- *Hvad mener du om dette synspunkt? Begrund din holdning.*
- *Hvilke andre synspunkter kan man have om det overordnede emne – og hvad mener du?*

For at hjælpe kursisterne med at anlægge forskellige vinkler på den konkrete problemindstilling indgår der til tider et billede e.l., som de – med brug af en hyppig formulering – *kan inddrage i diskussionen*.

Den debatterende artikel på B-niveau er en smule forskellig fra opgavegenren af samme navn på A-niveau. Først og fremmest har teksten, der skal arbejdes med på B, ikke nødvendigvis et danskfagligt emne. Der skal blot være tale om en problemstilling, som de fleste kan forholde sig til. Dernæst er teksterne kortere og lettere end dem, der hører til genren på A. Som regel bruges en kommentar, en klumme eller et læserbrev fra de seneste par år, ikke en længere kronik. Sidst, men ikke mindst, spørges der ikke til tekstens argumentation. Eksaminanden behøver med andre ord ikke forholde sig eksplicit til tekstforlæggets argumenter, om end det ofte vil være oplagt.

På et afgørende punkt er DSA B's argumenterende artikel imidlertid helt som denne genre på A-niveau. Der er tale om et ”rigtigt” debatindlæg – forstået på den måde, at eksaminanden skal have en *holdning* og *argumentere* for den. Det er altså ikke nok at præsentere en problemstilling og derefter diskutere den ved at vise, at man kan mene både det ene og det andet. Man skal selv have en klar mening om emnet og finde denne så vigtig, at man ønsker at overbevise andre om den.

Den debatterende artikel beskrives på følgende måde i opgavehæftet:

I en debatterende artikel skal du argumentere for dine holdninger til et emne og forsøge at overbevise dine læsere om, at du har ret. Som led i din debatterende artikel skal du:

- *præsentere din artikels overordnede emne*
- *præsentere læserne for hovedsynspunktet i en tekst, som de ikke kender*
- *tage stilling til tekstens hovedsynspunkt*
- *diskutere emnet og argumentere for din egen holdning til det*
- *eventuelt inddrage viden eller tekster fra et forløb fra undervisningen*

I hverken den analyserende eller debatterende artikel behøver eksaminanderne nødvendigvis behandle punkterne i den rækkefølge, de optræder i vejledningerne – selv om det ofte vil være oplagt. Det samme gælder for de underspørgsmål, der indgår i de konkrete opgaveformuleringer. Eksempelvis kan kursisten argumentere for sin egen holdning til emnet for den debatterende artikel såvel *før* som *efter* behandlingen af opgavens tekstforlæg – og måske mest ideelt: *både før og efter*.

Den skriftlige eksamen i DSA A

Ved den skriftlige eksamen i dansk som andetsprog A har kursisterne fem timer til at lave en besvarelse på mindst 1000 ord af en af følgende opgavemuligheder:

- En analyserende artikel med fokus på en tekst
- En analyserende artikel med fokus på en film
- En debatterende artikel

Allerede her ses nogle af de større forskelle mellem DSA A og dansk A på HF, hvad angår skriftlig prøveform. Der kræves ikke helt så lang en besvarelse på DSA som i alment dansk, hvor kravet er *tre-fire normalsider à 2400 enbeder*, hvilket svarer til ca. 1140-1520 ord. Desuden er der kun tre opgaver at vælge imellem på DSA, ikke fire.

Begge forskelle har naturligvis at gøre med, at DSA-kursisterne ikke har dansk som modersmål og dermed – generelt betragtet – skal bruge lidt længere tid på læse- og skriveprocessen.

En anden væsentlig forskel er, at der er flere ordforklaringer på DSA. Ord og udtryk, der ikke umiddelbart kan slås op i en [almindelig dansk-dansk-ordbog som fx Den Danske Ordbog](#), er således udstyret med en kort note.

Emnekravet

Opgavegenrerne på DSA A har flere træk til fælles. Som på B-niveau skal der skrives om et emne og ikke udelukkende en tekst e.l. Man kan også sige, at materialet skal behandles fra en særlig vinkel eller med et bestemt fokus, der som en rød tråd skal løbe igennem besvarelsen og understreges i indledning og afslutning. Starten på en opgaveformulering kunne fx lyde: *Skriv en analyserende artikel om at tage valg i livet* eller *Skriv en debatterende artikel om litteraturens betydning for børn og unge*. Først herefter vil opgaveformuleringen stille spørgsmål til den tekst eller film, der – med sigende formuleringer – skal behandles *i forbindelse* med emnet eller *som en del af besvarelsen*.

Kravet om et overordnet emne er ikke kun med til at vise, i hvilken grad kursisterne kan holde et fokus. Det tester også, om de kan sig bevæge sig mellem det konkrete og det abstrakte, dvs. om de på en meningsfuld og sammenhængende måde kan veksle mellem tekstmaterialet og et mere generelt perspektiv.

Artikelgenren

Et andet fællestræk ved opgaverne er den overordnede artikelgenre. Med andre ord: Også på A-niveau skal besvarelsene udformes i sammenhængende prosa og have en indledning, en afrunding og en titel.

Kravene til formidlingen er dog skærpet en smule på dette niveau. Som det fremgår af faste formuleringer i opgaverne, skal indledningen på A ikke blot være *interessant*, som det lyder B, men *fokuseret og spændende*, ligesom overskriften ikke bare skal være *passende*, men også *fængende*. På den måde fordrer A-niveauet i højere grad kreativitet, en personlig stemme, beherskelse af retoriske virkemidler og evne til straks at slå emnet an. ([Læs evt. mere om vinklet indledning og personlig stemme i Råd og vink for skriftligt dansk på hf 2020.](#))

I denne forbindelse ses endnu en lille forskel på dansk og DSA, hvad angår skriftlig eksamen. I alment dansk skal eleverne ikke selv formulere deres artikels rubrik. På DSA holdes der imidlertid fast i

titlen som en mulighed for kursisterne til at vise, i hvilken grad de behersker artikelgenren og kan udtrykke sig præcist og veloplagt.

Ikke mindst i indledningerne ses i øvrigt et udbredt problem i eksamensbesvarelserne på DSA. Kursisterne bruger skabelonsætninger mere eller mindre egnet til de fleste emner og opgaver og gribes af plagiatskontrollen URKUND i at skrive tekst, som de ikke selv har formuleret, hvorfor en plagiatsag må åbnes. Stilladsering og skabeloner kan være velegnede i undervisningen, men det er afgørende, at lærerne understreger, at kursister ved eksamen ikke bør bruge *længere hele sætninger*, som de ikke selv har formuleret (med mindre der er tale om citater). Dette gælder også skabeloner, som kun har været brugt på det enkelte hold.

Henvisningspraksis

Et tredje fællestræk for opgavegenrerne er, at kursisterne skal forestille sig en modtager, der ikke kender materialet eller opgavehæftet. Som på B-niveau må de altså ikke introducere materialet som ”tekst 1” e.l. eller skrive indforstået om dets indhold.

På A kan kursisterne imidlertid ikke nøjes med at præsentere materialet med oplysninger om titel, afsender og udgivelsestidspunkt flettet ind i brødtekstens prosa. De bør også indsætte en reference efter første sted, de nævner det – enten i form af en fod- eller slutnote eller en parentes. Som den tilbagevendende side om *Henvisningspraksis* i opgavehæftet angiver, skal referencen indeholde oplysninger om afsender, titel, udgiver og udgivelsestidspunkt – også selvom nogle af disse oplysninger allerede er givet i brødteksten. Her følger eksempler på, hvordan referencer til henholdsvis en litterær tekst, en artikel og en film kan opstilles:

- Naja Marie Aidt: “Har døden *taget noget fra dig så giv det tilbage*. *Carls bog*”. Gyldendal, 2017
- Pernille Fjalland: “Unge skal have tid til at læse andet end *fysikbøger*. *Det skal vi voksne hjælpe dem med*”. *Information*, 1. februar 2020
- Sundhedsstyrelsen: “*Bliv hjemme*”. 2020. <https://www.youtube.com/watch?v=bBu1xNjXO8E>

Hvis kursisterne mangler oplysninger til en henvisning eller er i tvivl om, hvordan de formulerer den, kan de altid kigge under *Oplysninger til brug for Copydan* til sidst i opgavehæftet, hvor hæftets materiale netop er angivet med referencer. Hvis kursisterne mangler oplysninger om andet materiale, de inddrager, fx fra undervisningen, bør de stadigvæk forsøge at lave en henvisning med de få oplysninger, de har, fx blot forfatter og titel.

Som opgavehæftets side om *Henvisningspraksis* fortæller, skal citater fra materiale og omtaler af bestemte steder i film også udstyres med henvisninger. Hvis der bruges fod- eller slutnoter hertil, skal oplysningerne om materialet blot tilføjes et side- og evt. linjetal eller – for film – minut- og sekundtal. Hvis oplysningerne om materialet har optrådt i en tidligere note, kan de evt. erstattes af forkortelsen *Op.cit.* Denne slags henvisninger kan se sådan ud:

- *Andreas Thaulow*: “*Pistol*”. 2016. <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/pistol>, 01.51-01.56
- *Op.cit.* 02.33-02.41

Hvis der bruges parenteser i brødteksten til citathenvisningerne, kan kursisterne nøjes med at skrive tallene for linje eller minut og sekund, fx

- (l. 33)
- (02.33-02.41)

Kursisterne skal ikke lave en litteraturliste, selvom det er almindeligt i andre opgaver på HF, hvor der bruges henvisninger, som fx Den større skriftlige opgave. Man kan begrunde det med, at litteraturlister ikke hører hjemme i de fleste artikelgenrer.

Afsender-modtager-forholdet

Et sidste vigtigt fællestræk ved opgavegenrerne er, at modtageren forventes at være velfunderet i danskfaget og bredt orienteret om danske forhold og samfundsdebatter. Ligesom på B-niveau skal kursisterne dermed ikke bruge tid på at forklare danskfaglige begreber eller forhold, der må antages for kendte af oplyste medborgere.

Afsender-modtager-forholdet for genrerne er eksplicit beskrevet i opgavehæftet på A-niveau, nemlig i den indledende vejledning til artikelgenren.

Vejledningen berører også andre fællestræk ved opgavegenrerne og kan dermed passende citeres her som en slags opsummering af de foregående afsnit:

De to opgavegenrer, du kan vælge at skrive, ligger inden for den overordnede skrivegenre: artikel. En artikel er en faktatekst, som ville kunne offentliggøres og læses af en interesseret læser.

Du er afsenderen. Den modtager, du skal have i tankerne, når du skriver, er en medborger, der interesserer sig for kultur og litteratur. Din modtager er bredt orienteret i danske medier, bøger, film og aktuelle debatter samt i den danske litteraturhistorie. Din modtager kender derfor også danskfaglige begreber som eksempelvis fortællesynsvinkel, flashforward og metafor. Det betyder, at du ikke behøver at definere disse begreber, når du bruger dem.

En artikel er opbygget med en indledning, en midte og en afslutning. Indledningen er fokuseret og åbner for centrale aspekter af emnet og din vinkel. Din artikel skal være skrevet i en sammenhængende form (dvs. ikke i punktform). Den skal have en fokuseret overskrift og kan eventuelt gøre brug af underoverskrifter.

I din artikel bruger du viden og tekster. Du skal præsentere de tekster, du inddrager, for din læser, hvilket vil sige, at du i din tekst skal nævne forfatter, titel og gerne årstal, når du nævner teksten første gang. Det betyder til prøven, at også de tekster, som hører til opgaverne, skal præsenteres for din modtager. Du kan ikke forvente, at din læser kender dette materiale.

Du skal samtidig altid henviser til det materiale, du inddrager i din artikel. Du kan henviser på flere måder, men brug samme måde gennem hele artiklen. Du kan bruge fodnoter, henviser i parentes i din tekst, eller som du ellers har lært det. Det vigtigste er, at du er konsekvent gennem hele artiklen og henviser på den samme måde.

Den analyserende artikel med fokus på en tekst

Teksten, der skal arbejdes med i den analyserende artikel med fokus på en tekst, har hidtil ofte været skønlitterær, fx en novelle, et eventyr, en sangtekst eller et uddrag fra en roman, et skuespil eller et hybridværk. Der kan imidlertid lige så vel være tale om sagprosa, fx en tale eller et uddrag fra en biografi. Ofte stammer teksterne fra de seneste årtier, men meget ældre tekster kan også optræde, som fx Viggo Stuckenbergs ”Æventyret” fra 1899, der indgik i sættet til august 2021.

Som på B-niveau hjælpes kursisterne til at rette deres analyse og fortolkning mod væsentlige og interessante aspekter af teksten med en række underspørgsmål. Her følger eksempler fra forskellige opgaver:

- *Hvordan er novellen fortalt og opbygget?*
- *Hvilke sproglige og retoriske virkemidler bruger taleren og med hvilken virkning?*

- *Hvordan kan slutningen fortolkes?*
- *Hvilken betydning har det for din læseoplevelse, at værket bygger på en virkelig hændelse?*

Som det typisk formuleres i opgaverne, skal eksaminanden *bl.a. besvare* underspørgsmålene i sin artikel. Hermed åbnes op for, at eksaminanden kan vise fagligt overskud og også undersøge andre aspekter af teksten. Den lille formulering betyder dog ikke, at det er et krav, at der behandles mere i teksten end de givne fokuspunkter.

Som det nok anes i de ovenstående eksempler, er underspørgsmålene på A-niveau mindre redegørende og fordrer et større analyseapparat og en dybere forståelse af teksten end på B-niveau. Den afgørende forskel i sværhedsgraden fra B til A i den analyserende artikel ligger imidlertid mest i selve teksterne. På A-niveau er de sprogligt og fortolkningsmæssigt sværere og genre-mæssigt mere varierede. ([Læs evt. mere om dybde og danskfaglighed i analysen i Råd og vink for skriftlig dansk på hf 2020.](#))

Den analyserende artikel med fokus på en film

På A-niveau optræder der også en analyserende artikel med fokus på en film. Genre-mæssigt kan der være tale om mange forskellige slags materiale: fx kampagne-, reklame- eller kortfilm samt uddrag af dokumentarer, reality-programmer eller spillefilm. Fælles for materialet er, at det sjældent strækker sig over meget mere end fem minutter.

Et sæt underspørgsmål til analysen og fortolkningen af en kampagnefilm kunne lyde:

- *Hvad handler filmen om?*
- *Hvad er filmens hensigt?*
- *Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?*
- *Synes du, at filmens kommunikation er vellykket? Begrund dit svar.*

Som det antydes, kræver underspørgsmålene typisk inddragelse af decideret filmanalytiske begreber, men udelukker ikke andre analysevinkler. Ved en kampagnefilm kunne det fx være oplagt også at undersøge argumentation og retorik og anlægge perspektiver fra reklameanalyse.

Ligesom opgaven til analysen af en tekst kræver brug af *centrale citater*, skal der i filmanalysen altid inddrages *centrale steder i filmen*. Også filmanalysen skal altså være veldokumenteret og tekstnær. Eksaminanderne må godt bruge screenshots i deres analyse – selvom det ikke er et krav – men de konkrete steder i filmen, der trækkes frem, skal stadig præsenteres i prosa for en modtager, der ikke har set filmen, og ledsages af en henvisning til minut- og sekundtal. Desuden er det vigtigt, at besvarelsen også ville være forståelig og hænge sammen, hvis der ikke var blevet indsat screenshots.

Sammenligning med den analyserende artikel i DSA B og dansk A

Vejledningen til den analyserende artikel på DSA A lyder i opgavesættene, som følger:

I en analyserende artikel skal du analysere og fortolke en tekst. Som led i din artikel skal du:

- *præsentere din artikels overordnede emne*
- *indføre læserne i en tekst, som de ikke kender*
- *analysere væsentlige aspekter af teksten med brug af nærlæsning, valgte citater og relevante fagbegreber*

- *knytte analysen til en fortolkning af teksten, hvor du forklarer, hvordan enkeltdele i teksten og teksten som helhed skal forstås – også det der gemmer sig mellem linjerne*
- *perspektivere teksten til din artikels overordnede emne*

Hvis man kort sammenligner med vejledningen til den analyserende artikel på B-niveau, er det tydeligt, at der på A stilles større krav til nærlæsning og evne til at knytte analysen til artiklens generelle emne.

Den analyserende artikel på DSA A adskiller sig ikke meget fra samme genre i alment dansk på HF. Der er dog den forskel, at DSA-kursisterne som regel ikke bedes om at perspektivere til andre tekster eller film. Det skyldes det tidligere nævnte ønske om at begrænse mængden af hensyn til den udfordring, kursisterne allerede har, i og med at de skal arbejde på et andet sprog end modersmålet. Imidlertid er DSA-kursisterne velkomne til at perspektivere deres tekstanalyse til andet materiale, ikke mindst fordi det er en oplagt måde at udvide perspektivet fra opgavens tekst til artiklens overordnede emne. ([Læs evt. mere om relevant perspektivering i Råd og vink for skriftlig dansk på hf 2020.](#))

Den debatterende artikel

I den debatterende artikel skal kursisterne argumentere for deres holdning til et emne og i den forbindelse diskutere forskellige synspunkter på emnet samt redegøre for og tage stilling til en anden debattekst, der berører emnet.

Emnet for artiklen, kursisterne skal skrive, er altid af mere eller mindre danskfaglig art og har således typisk at gøre med sprog, litteratur, film eller massemedier. Teksten, de skal inddrage, er som regel en kronik, kommentar eller klumme af nyere dato.

Underspørgsmålene til opgaven er ofte skåret over følgende læst:

- *Hvad er din holdning til emnet? Begrund din holdning.*
- *Hvad er skribentens hovedsynspunkt?*
- *Hvad mener du om skribentens synspunkter og argumenter?*
- *Hvilke andre holdninger kan man have til emnet?*

Som det antydes, er kursisternes primære opgave at argumentere for deres egen holdning til emnet. De skal altså skrive noget, der minder om et virkeligt debatindlæg, der kunne stå i en avis, dvs. en tekst, der først og fremmest kommer af, at man har noget på hjerte og ønsker at overbevise andre om sine synspunkter.

Overordnet set skal de andre discipliner, der indgår i opgaven, blot tjene kursisternes argumentation og hjælpe med at opbygge deres troværdighed som debattører. Hvad angår diskussionen, skal den ikke mindst demonstrere, at kursisterne har sat sig ind i andre holdninger til emnet og forholder sig nuanceret til det. De skal så at sige diskutere for at vise, hvor gennemtænkt og afbalanceret det standpunkt er, som de selv er nået frem. ([Læs evt. mere om en kvalificeret debat i Råd og vink for skriftlig dansk på hf 2020.](#))

Behandlingen af tekstmaterialet i den debatterende artikel

Inddragelsen af den anden debattekst kan oplagt indgå i diskussionen som et eksempel på andre holdninger. Hvis kursisten er overvejende enig i tekstens synspunkter, kan den alternativt bruges som

yderligere belæg for kursistens egen holdning. Det er dog afgørende, at kursisten ikke blot overtager tekstens synspunkter og argumenter. Kursisterne skal selv bringe nye vinkler og belæg på banen, evt. blot som nuancerende tilføjelser. I modsat fald mangler deres debatindlæg en grundlæggende eksistensberettigelse og rammer ikke helt sin genre.

Når kursisterne skal tage stilling til den anden teksts argumenter, skal det på tilsvarende vis indgå meningsfuldt i deres egen argumentation. Hvor de er uenige i tekstens synspunkter, kan de demonstrere, at dens argumentation halter, eller hvordan den med retoriske kneb forsøger at manipulere modtageren. Og hvor de er enige, kan de vise, hvor solide belæg teksten fremfører, eller hvordan den når frem til fornuftige konklusioner på trods af ringe argumenter, eller hvordan den på tiltrængt vis bryder med en gængs diskurs.

Som det fremgår, kan kursisterne i deres vurdering af tekstens sagsfremstilling trække på elementer fra både argumentations-, diskurs- og retorisk analyse. Det er imidlertid vigtigt at understrege, at der i den debatterende artikel ikke forventes en omfattende analyse – og slet ikke en analyse for analysens egen skyld. Det hører simpelthen ikke hjemme i denne genre – ligesom man sjældent ser lange argumentationsanalyser på avisernes debatsider og i hvert fald aldrig uden, at debattørerne anvender dem til at fremme deres egen sag.

Dette betyder dog ikke, at kursisterne i den debatterende artikel ikke har rig mulighed for at anvende den viden om argumentation, retorik og beslægtede områder, de har med fra undervisningen. De skal blot i højere grad omsætte kundskaberne til praksis end at bruge dem i en analyse. De skal med andre ord have fokus på, hvordan de selv argumenterer, gendriver, appellerer, bruger sproglige virkemidler osv.

Hvis kursisterne ikke synes, at de i tilstrækkelig grad kan vise deres beherskelse af faglige begreber i den debatterende artikel, kan man minde dem om, at de også kan bruge fagbegreber og anden faglig viden i forbindelse med det danskfaglige emne, deres artikel skal handle om.

Diskussion og debat

Om den debatterende artikel på DSA A siger vejledningen i opgavesættet:

I en debatterende artikel skal du argumentere for dine holdninger til et emne og forsøge at overbevise dine læsere om, at du har ret. Som led i din debatterende artikel skal du:

- *præsentere din artikels overordnede emne*
- *præsentere læserne for hovedsynspunktet i en tekst, som de ikke kender*
- *tage stilling til tekstens hovedsynspunkt og dens argumentation*
- *diskutere og debattere forskellige holdninger til emnet*

Eftersom begreberne diskussion og debat ofte blandes sammen, og da det i denne forbindelse er afgørende at få begge betydninger med, er vejledningen ledsaget af følgende faktaboks:

Diskussion:

Formålet med diskussionen er at gøre din læser klogere på opgavens problemstilling ved at undersøge forskellige synspunkter på emnet. I en diskussion skal du vise synspunkter for (dvs. 'på den ene side') og imod (dvs. 'på den anden side'). Det kan både være de synspunkter, som står i tekstmaterialet, det kan være dine egne synspunkter, eller det kan være mere generelle synspunkter, som du formulerer ud fra din viden om emnet.

Debat:

Formålet med en debat er at overbevise din modtager om, at du har ret. Diskussion og debat hænger ofte tæt sammen, fordi diskussionen er med til at vise forskellige synspunkter på emnet. Når du debatterer, er det vigtigt, at du fremfører de stærkeste argumenter og anvender en solid og saglig argumentation for at overbevise læseren. I en debat vil der ofte blive anvendt forskellige argumentationsformer og sproglige virkemidler, som er med til at understøtte argumentationen og overbevise modtageren.

Sammenligning med den debatterende artikel i DSA B og dansk A

De fleste måder, hvorpå den debatterende artikel på DSA A adskiller sig fra samme genre på DSA B, er allerede blevet nævnt: På A-niveau er emnet altid danskfagligt; tekstmaterialet, der skal inddrages, er længere og såvel sprogligt som indholdsmæssigt mere komplekst; og eksaminanderne skal ikke blot forholde sig til synspunkterne i materialet, men også til argumenterne.

En anden forskel er, at opgaveformuleringen til DSA A's debatterende artikel stiller krav om, at man skal bruge *citater fra teksten*. Det hænger sammen med den lidt mere indgående behandling af tekstmaterialet, der fordres på A-niveau, og som også ligger i kravet om at forholde sig til tekstens argumentation. Dette betyder imidlertid ikke, at kursisterne behøver bruge mange citater fra teksten. Tværtimod kræves der blot *centrale* citater. Desuden må behandlingen af teksten selvfølgelig ikke overskygge kursistens egen argumentation.

DSA A's debatterende artikel adskiller sig kun på et punkt fra samme genre i alment dansk A på HF. På DSA skal der oftest kun inddrages én tekst i den debatterende artikel. Kun lejlighedsvis indgår der mere materiale – fx hvis det skønnes nødvendigt at hjælpe kursisterne med at anlægge forskellige synsvinkler på emnet. Denne forskel skyldes igen et hensyn til de særlige udfordringer, tosprogede kan have. De skal arbejde på et andet sprog end deres modersmål, og tekstmængden sættes derfor en smule ned.

Udvalgte problemfelter med forslag til øvelser

I det følgende beskriver vi tre typiske problemfelter, der går igen i kursisternes besvarelser år efter år. Der gives eksempler fra gode og mindre gode opgavebesvarelser samt anbefalinger og øvelsesforslag.

Man kunne have taget fat på mange andre vanskeligheder, men da pladsen er begrænset, henviser vi i stedet til de mange gode publikationer på EMU'en, bl.a. artiklen "Skriv, skriv, skriv". Herudover findes mange nyttige instrukser i "Råd og vink" til alment hf, idet mange udfordringer er identiske for DSA-kursister og kursister på alment dansk på hf.

De første to afsnit herunder omhandler udfordringer, der gælder i begge opgavegenrer (analyserende og debatterende artikel), og herefter følger et afsnit om et typisk problem i den debatterende artikel. Alle pointer turde gælde på både B- og A-niveau, naturligvis forstået således at kravene er mildere på B-niveau, hvis skriftlige eksamen kan ses som en slags forløber for A-niveau.

At skrive om et emne

Siden december 2020 er alle opgaver på både A- og B-niveau formuleret med et overordnet emne, kursisterne skal forholde sig til, skrive om og relatere det givne tekstmateriale til. Både analyserende og de debatterende artikler har et sådant overordnet emne.

Eksempler på emner på B-niveau:

- forskellige indstillinger til det at gå i skole
- det enkelte menneskes oplevelse af Covid 19-epidemien
- børns oplevelse af verden
- forskellige generationers ansvarsfølelse under coronaepidemien

Eksempler på emner på A-niveau:

- kærlighed og ægteskab
- kan dokumentarer både underholde og oplyse?
- måder at udtrykke sorg på
- hvordan kampagnefilm kan påvirke modtageren
- hvornår en kunstner er værdig til at få et sted opkaldt efter sig
- taler til festlige lejligheder
- litteraturens betydning for børn og unge

Ofte vidner kursisternes besvarelser dog om vanskeligheder ved at inddrage dette overordnede emne. I mange tilfælde inddrages emnet for lidt, for overfladisk, for indirekte eller mærkeligt strittende, uden der skabes relation mellem det og resten af opgaven, og i en del besvarelser inddrages emnet slet ikke.

En blindhed for emnet optræder fx i en begyndelse som denne, der desværre er ganske typisk. Opgaven emne var: "hvad myndighederne kan gøre for at få et budskab igennem til bestemte målgrupper", men som det ses, berøres dette tema hverken i besvarelsens overskrift, anslag eller analyse, hvis begyndelse er medtaget herunder. I stedet handler opgaven om corona og borgernes ansvar:

Coronavirus har en stor indflydelse på vores hverdag

Er du også træt af nedlukninger og stramning på restriktioner?. Det er hvad der skal til for at få vores hverdag tilbage. Familie, venner og bekendte har man savnet en del, da man ikke ser hinanden så meget i disse corona tider. Vi lever på nuværende tidspunkt i en pandemi, der koster menneske

liv. Det er derfor vigtigt, at vi som borger er med til, at stå sammen og gøre en indsats for at se gode resultater i statistikkerne. I sidste ende er det godt for os borger, da det kan resultere i at der åbnes op. Vi må stramme op og yde vores bedste. Vi ville på et tidspunkt, se frem til en normal hverdag. Det handler bare om hvad tid det tager. Alt i alt så har corona taget fat på os borger, men vi for se hvad det bringer i fremtiden.

Kampagnefilmen ”Bliv hjemme”. Kampagnefilmen er udgivet d. 23. november 2020 af sundhedsstyrelsen. Kampagnefilmen omhandler en ung fyr, som i starten af filmen hoster. Derefter for man hørt hans mor råbe: ”Jeg synes altså, du skal blive hjemme i dag”. [...]

Langt bedre går det i denne besvarelses begyndelse, hvor det helt fra overskriften og videre igennem mancheten og indledning står klart, at kursisten skriver om det givne emne: *”hvad myndighederne kan gøre for at få et budskab igennem til bestemte målgrupper”*:

Myndighedernes kommunikation er væsentligt

Kommunikation er et redskab som vi ikke kan undgå. Den måde vi kommunikerer på, har en stor betydning for, hvordan vi opfatter et budskab.

Det er vigtigt, at myndighederne kan mestre den gode kommunikation, så at de kan bringe vigtige information videre til bestemte målgrupper. Myndigheder kan på forskellige måder frembringe et budskab, og disse to kampagnefilm afspejler, hvordan myndigheder kan tilrettelægge sin kommunikation, for bedre at få et budskab igennem til bestemte målgrupper.

Bliv hjemme er fra 23. november 2020, og henvender sig til unge i Danmark. *Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker* er fra 7. oktober 2020, og henvender sig til den generelle voksne danske befolkning. Begge kampagnefilmens hensigt er at få dansker til at tage ansvar og derved, at forbygge smittespredningen af Corona virusset. Bag kampagnefilmene står Sundhedsstyrelsen, som arbejder for at kontrollere smittespredning af Corona virusset i Danmark.

Kursisten vender i løbet af besvarelsen flere gange tilbage til emnet ved at sætte det i relation til sine observationer, og opsamler klart i sin afslutning – igen fint cirkelende om emnet *”hvad myndighederne kan gøre for at få et budskab igennem til bestemte målgrupper”*:

Når myndigheder skal tilrettelægge sin kommunikation, skal de overveje hvilken målgruppe budskabet skal henvendes til. Unge skal have et hurtigt tempo, med mere fokus på følelserne. Her bliver filmiske virkemidler som bl.a. korte indstillinger gode redskaber. Derudover er brugen af virkelige mennesker, samt nær og ultra-nær billedudsnit godt, hvis man ønsker at tale til følelserne. Hvis man ønsker at informere om noget vigtigt men svært, er det vigtigt at beholder en beroligende stemning. Her er voice-over, og underlægningsmusik gode redskaber til det. Kommunikation er alt og som set, utrolig vigtigt.

At skrive om et emne bør trænes, da det indgår i opgavebedømmelsen og dermed kursistens karakter og derudover også er en væsentlig generel kvalifikation at mestre, fx til opgaveskrivning i andre fag og på videre studier.

Kursisterne bør instrueres tydeligt i, at de først og fremmest skal skrive en artikel om et *emne*, og at det udleverede tekstmateriale på en eller anden vis illustrerer eller forholder sig til dette emne. Emnet kommer altså først, og det bør metaforisk set være kursisternes hoveddør ind til tekstmaterialet.

Der er ingen specifikke krav til, hvor eller hvordan emnet skal inddrages i kursisternes artikel, og den enkelte kursist har en stor grad af frihed til at komponere sin opgave. Oplagte steder at berøre emnet er de følgende, men som sagt er der ingen krav om, at emnet skal skinne igennem *alle* disse steder:

- I artiklens overskrift
- I en eventuel manchete
- I indledningen
- I den analyserende artikel: ved at relatere dele af analysen og fortolkningen samt udvalgte eksempler og citater fra tekstmaterialet til emnet
- I den debatterende artikel: ved at lave et helt afsnit, hvor alene emnet debatteres, og tekstmaterialet ikke inddrages
- Som en mulig indgang eller udvælgelseskræter til en perspektivering
- I artiklens afslutning

Øvelser

Man kan træne emne-fokus på mange måder.

- En simpel øvelse er at lave en brainstorm / et mindmap ud fra et givet emne, gerne fra et tidligere opgavesæt (se bilag 3), fx ”taler til festlige lejligheder” eller ”kommunikation på Facebook”. Brainstormen kan laves fælles på tavlen første gang for at vise fremgangsmåden. Alle indfald, holdninger, mulige fagbegreber, der kan relateres til emnet samt eksempler på tekster, der kunne perspektiveres til, osv. indtegnes på brainstormen. Efterfølgende kan man udstikke et nyt emne og bede kursisterne lave et mindmap individuelt, hvorefter de deler med hinanden i par eller smågrupper og der sluttelig samles op fælles, evt. med et stort mindmap på tavlen, som alle bidrager til. Herefter kan man bede kursisterne overveje hvilke punkter (fx 3-4 stk.) fra mindmappet, de ville inddrage i en artikel om emnet, og evt. lade dem skrive opgaven til sidst.
- En mere struktureret øvelse er at præsentere kursisterne for en hel opgaveformulering fra et tidligere opgavesæt, men uden at vise tekstmaterialet(!). I fællesskab findes opgavens emne, det noteres og tales igennem, og herefter kan man bede kursisterne om blot ud fra emnet at formulere bud på:
 - en overskrift
 - en indledning
 - 1-2 perspektiveringer
 - en personlig vinkel (fx en oplevelse, anekdote, en fiktiv situation)
 - hvis det er en debatterende artikel: 3-4 synspunkter om emnet
 Dette kan foregå mundtligt fælles eller som en skriveøvelse. Efterfølgende kan man udlevere tekstmaterialet og lade kursisterne skrive opgaven.
- En sidste øvelse, vi her vil nævne, er at udlevere en autentisk besvarelse (fx bilag 1), hvor den skrivende kursist har bragt opgavens emne i spil flere steder. Her skal kursisterne finde og markere disse steder, og i en klassesdiskussion kan man herefter tale om, hvad det løbende fokus på emnet gør for besvarelsen.

At vise formidlingsbevidsthed: struktur

En del eksamensbesvarelser hvert år er præget af svag eller manglende struktur. Eksempler kan være at kursisternes fokus flakker, at visse pointer ikke bliver ordentligt udfoldet, før der zappes til noget andet, at en pointe gentages alt for mange gange strøet ud over hele besvarelsen, at en afslutning erstattes af en perspektivering på et par linjer, at indledningen mangler, og besvarelsen i stedet starter direkte med en redegørelse for det udleverede tekstmateriale eller andet.

Nogle besvarelser er sat op som én lang smøre uden mellemrum, mens der i andre besvarelser laves linjeskift efter nærmest hvert punktum, og teksten bliver hvad man kan kalde en zebra- eller

fodgængerfelt-tekst med hastigt vekslende striber af tekst og mellemrum, hvor de hvide mellemrum mellem linjerne således mister deres betydning som markører af nye afsnit.

Manglende struktur er i sig selv et problem, da evnen til at strukturere en skrevet tekst er en del af den modtager- og formidlingsbevidsthed, der indgår i bedømmelseskriterierne. Herudover kan en god struktur være med til at hjælpe kursisten selv på vej til et godt indhold, fordi kursisten via strukturen får overblik over sin tekst og kan se eventuelle huller, gentagelser, svage eller meget korte afsnit osv. Endelig er det at kunne strukturere en tekst vigtigt for kursisterne i forhold til opgaveskrivning i andre fag og på eventuelle videre studier.

Derfor er det en god idé at træne opbygning af artiklerne med kursisterne. Et greb så forholdsvis simpelt som at lave logiske afsnit, meget gerne med mellemrubrikker, kan hjælpe en svag besvarelse meget på vej.

Det er vigtigt at fastslå, at der ikke er én korrekt måde at opbygge en eksamensbesvarelse på. Kursisterne kan skabe mange forskellige fungerende strukturer, det er blot vigtigt, at der ER en struktur i opgavebesvarelsen.

Én måde at opbygge en debatterende artikel kunne eksempelvis se således ud:

- Indledning
- Argumentation for egne holdninger til emnet
- Redegørelse for tekstmaterialet og dets hovedsynspunkter
- Diskussionsafsnit, hvor forskellige holdninger fremlægges og diskuteres
- Afslutning

En anden og lige så kvalificeret struktur til samme artikel kunne se således ud:

- Indledning
- Redegørelse for tekstmaterialet og dets hovedsynspunkter
- Diskussionsafsnit, hvor forskellige holdninger fremlægges og diskuteres
- Argumentation for egne holdninger til emnet
- Afslutning

Kursisterne har altså stor frihed til at komponere deres artikel, blot strukturen fremstår logisk.

Der er heller ikke krav om afsnitsinddeling og mellemrubrikker i kursisters besvarelser, men det vidner om modtagerbevidsthed og formidlingsmæssigt overskud, hvis disse ting er lavet, og de kan dermed tælle positivt med i den samlede bedømmelse af besvarelsen. Og som nævnt kan det få kursistens øjne op for egen formidling og indhold samt være strukturerende for kursistens arbejde undervejs i skrivningen.

Da opgavegenrerne er hhv. analyserende og debatterende *artikel*, bør afsnitoverskrifterne være interessevækkende snarere end meta-guidende eller plukket fra en analysemodel, dvs. at afsnitoverskrifter såsom *Indledning*, *Diskussion*, *Konklusion* eller *Fortæller*, *Filmiske virkemidler* eller *Appelformer* ikke passer godt til genrerne. Kursisterne kan trænes i at finde et-to nøgleord, der står i deres afsnit og ”løfte” disse nøgleord op til afsnitoverskrift samt i at koge et afsnit ned til én kort hovedpointe, som herefter bruges som afsnitoverskrift.

Øvelser

- En indledende øvelse kunne være at udlevere en eller to eksemplariske opgavebesvarelser. I fællesskab gennemgås disse artiklers opbygning, samt hvad der kendetegner fx en indledning, et

godt analyserende afsnit, et debatterende afsnit, et diskuterende afsnit, en perspektivering, en afslutning osv.

Diskutér også hvad der er en passende længde på et afsnit, og hvordan man kan give sine afsnit overskrifter, der passer til indholdet i dem.

- Udlevér en avisartikel eller en god eksamensbesvarelse, hvor alle linjeskift (og dermed logiske afsnit) samt alle afsnits-overskrifter er slettet. Teksten er herved blevet uoverskuelig og vanskelig at læse. Kursisternes opgave er nu at inddele teksten i afsnit igen og give afsnittene nogle gode mellemrubrikker, der guider læseren. Herefter samles der fælles op, og teksterne med og uden afsnit sammenlignes.
- Bed kursisterne kigge deres seneste to afleveringer igennem og se, om de kan gøre dem bedre ved at lave flere, færre eller mere logiske afsnit – gerne med passende afsnitoverskrifter. Det kan også være, visse afsnit skal slås sammen eller udbygges for at stå stærkere, eller at der skal byttes rundt på nogle afsnit. Herefter kan før- og efter-teksterne sammenlignes i klassen eller der kan foretages en genaflevering.

At debattere med selvstændige bidrag

I den debatterende artikel fordres naturligt nok debat. Men mange kursister har store udfordringer med at debattere selvstændigt og med tyngde. Argumenterne slipper hurtigt op, ja i en del tilfælde kommer der aldrig selvstændige argumenter på banen. Debatten er ofte præget af en stor grad af afsmitning fra tekstmaterialet og får tit strukturen: ”Debattøren siger x. Jeg er enig. Fordi...” – og herefter endnu et udsagn fra teksten, eventuelt i let parafraseret form. Kursisten tror måske, hun debatterer, men i virkeligheden er der tale om redegørelse (ofte med stærk afsmitning) med indskudte enighedserklæringer.

Her ses et eksempel, hvor kursisten lægger sig helt tæt op ad tekstens argumenter, idet også de dele, der er formuleret som egne holdninger, er identiske med pointer fra tekstmaterialet. Opgaven handler om litteraturens betydning for børn og unge og er fra A-niveau, maj 2021:

Jeg mener at, Pernille Fjalland har ret i det hun sagde, at børn og ung læser mindre og mindre i deres fritid, og at vi voksne skal vise dem, at litteraturen er vej til at forstå os selv og hinanden, fordi jeg selv oplevet det med mig selv, for jeg læste nu færre og færre bøger. Undersøgelser og statistikker peger også på det, at i den moderne verden, som ung og børn er travlt i den teknologi verden, så har de ikke tid til at læse en bog.

Min holdning er at, vi som voksne og som forældre skal vise dem den rigtig ved mod litteratur verden, og at de skal ud fra den rum, som de sidder i. jo mere litteratur jo mere forståelse til os selv og til forstå det andre mennesker i hele verden.

Jeg er helt enig med Pernille med sin erfaring, da hun fortalt ”efter jeg læst bogen Harper Lees Dræb ikke en sangfugl, følte at jeg blev grebet, jeg blev opslugt, og måske blev jeg også en smule forandret af at læse denne bog. Jeg fik øjnene op for verdens uretfærdigheder. Jeg følte med børnene, selv om jeg ikke kendte dem”.

Min holdning er at, man skal åbne sig for verden, for at se hvad det sker i andre dele af verden. Menneskerne er ikke det samme, der er jo mange oplevelser gennem hele livet, mange situationer. Man skal ikke lade være med, at se hvad det forgår i verden, og det sker gennem læsning. Pernille siger at, hun følte med børnene, selv om hun kendte dem ikke, og det har jeg også, fordi jeg oplever den følelser hverdag, når vi ser på nyhederne eller læser i en avis, hvad det sker i verden. [...]

Pernille peger også på i det hun hørt fra radioen, som synes hun en god ide, at forældre blot ved at vise deres interesse for bøgerne ville gøre børnene nysgerrige. I det tilfælde har hun ret, fordi

jeg er selv en forælder til skolebørn, hvor jeg har det ansvar over for mine børn, at de skal læse hver enkelt dag. Jeg forklarer hverdag til dem, hvor er det vigtig at læse hverdag, for deres udviklingskyld, og for føler med hvad det sker i samfundet.

Kursisterne må gerne være helt enige i synspunkterne i de udleverede tekster, det er blot vigtigt, de selv kommer på banen med nogle argumenter for at stå stærkt i diskussionen.

En debat kan gives tyngde og selvstændighed på mange måder. Nøgleordet er *selvproducerede bidrag*. Disse kan have mange former, for eksempel:

- nye eksempler på hele problemstillingen eller på enkeltpointer fra teksten
- nye vinkler på emnet
- perspektiveringer (danskfaglige eller almene)
- konkrete løsningsforslag
- anekdoter (virkelige eller opfundne)
- personlige oplevelser eller erfaringer
- egne holdninger der ikke står i tekstmaterialet
- andres holdninger (virkelige eller tænkte)
- sprogligt slagfærdige udtryk,
- gendrivelser
- kritisk stillingtagen – enten over for hele teksten, enkeltstående udsagn eller over for en underliggende præmis i tekstmaterialet.

Kursisterne behøver ikke engang selv at have de synspunkter, de fremlægger. Ingen kan tjekke, hvad de rent faktisk mener, og det kan for nogle kursister virke som en lettelse at få at vide, at de kan positionere sig frit og gerne må 'tage en kappe på', så længe deres argumentation er sammenhængende. Ofte vil det dog være nemmest at skrive noget, man rent faktisk mener.

Der er ingen 'rigtige og forkerte holdninger' og intet krav om at være kritisk over for tekstmaterialet, og kursisterne kan opnå topkarakterer med alle tænkelige holdninger, blot bør argumentationen være solid og overbevisende. En god besvarelse kan således som nævnt sagtens være rørende enig med tekstmaterialet, men kursisterne bør bringe nye vinkler eller argumenter på banen for at danne sig et selvstændigt ståsted. Og dette kræver, viser erfaringen, øvelse og træning.

Herunder følger nogle forskelligartede autentiske eksempler på, hvordan kursister har bidraget selvstændigt i den debatterende artikel. Eksemplerne er fra forskellige besvarelser, der alle besvarer den samme stillede opgave om *litteraturens betydning for børn og unge* fra A-niveau maj 2021.

I det første eksempel har kursisten givet et selvstændigt bidrag i form af en personlig historie. Historien kobles eksplicit til temaet og får således tydelig relevans:

Det er her, der er blevet tydeligt for mig, at der er så meget livs- og menneskekundskab på spil, når man trænger ind i skønlitteraturen. Nu kan jeg ikke lade være med at tænke på min egen situation og have et specielt forhold til dansk roman. Da jeg først kom til Danmark for fem år siden, vidste jeg ikke noget om Danmark, og min angst var altid hos mig. Jeg stødte tilfældigt på den danske forfatter Helle Helle's roman, det var ikke så svært til at forstå sætningerne, men det afspejler dybt dansk forhold, og dermed åbnede det døren mig til de danske menneskelige relationer. Indtil nu er jeg kommet i kontakt med mere minimalistisk litteratur i skolen, og jeg føler mig tættere og tættere på Danmark. På den måde min egen erfaring er at det altid er et godt udgangspunkt for os at nyde litteraturen for at forstå omgivelser omkring os. Måske det var langt væk fra mig, men når jeg læste litteratur, virkede det som jeg var der.

Endnu et bidrag med egne erfaringer, her med en delvist kritisk vinkel i forhold til det udleverede tekstmateriales holdninger:

Min erfaring med læsning er præget af tiden, når jeg voksede op. Jeg er født før den nye teknologiske revolution samt at jeg kommer fra ekskommunistisk land. Læsning var en af de få muligheder for at opleve noget andet. Jeg er ikke sikker på at læsning, er det eneste som har hjulpet mig at forstå mig selv og åbnede mine øjne til verden. Det blev gjort igennem vilde lege med mine jævnaldrende og ved lytte til mine bedsteførelde historier. Litteraturen har haft en store plads i min liv, men min identitet og fantasi er bygget på samvær med andre. Ingen af de læste bøger har forberedt mig til mødet med Danmark. Pludseligt er det blevet tydeligt at bøger har sine begrænsninger og livet er fuld af overraskelser.

Her ses et eksempel, hvor kursisten bidrager selvstændigt ved at give nogle forholdsvis konkrete løsningsforslag til opgavens problemstilling:

I min optik kunne man med fordel foretage omstruktureeringer [i skolesystemet] og skabe en bedre balance, således man skar ned på lektieandelen og gav eleverne mere frihed til at vælge litteratur efter eget valg. Med kyndig vejledning fra en lærer eventuelt. [...] Efter min overbevisning og af egen erfaring, så nyder man at læse i højere grad, hvis man selv har kunnet have indflydelse på valget.

I det følgende eksempel udfolder kursisten en ny, relevant vinkel:

Derimod er det ikke kun blandt studenterne, læselyst mangles. Der er også mange voksne, der simpelthen ikke har lyst til at læse bøger i dag. Vi lever i en verden fyldt med teknologi, og det er nemmere end nogensinde at få ens underholdning på forskellige måder.

I de to eksempler herunder viser kursisterne mod til en kritisk stillingtagen til tekstmaterialets argumenter, præmis og argumentationsform.

Skribentens løsning til problemet er inspirerende men hendes argumentationen er alt for påpasselig. Det ikke nok at man siger til de voksende at de skal være et bedre eksempel for unge, men de voksende mennesker skal vide at de er deres skyld at kærligheden for litteraturen er ved at forsvinder i samfundet. Det er de voksende i undervisningsministeriet som har udviklede en uddannelsessystemet der sætter alt for meget pres på at, danne en den perfekte arbejdskraft.

Jeg er delvis enig med Fjalland. Jeg bemærker at hun overser andre måde at formidler skønlitteratur end selve bøger. Ja, bøger fordi læsning af skønlitteratur skal, ifølge Fjalland, foregå bogstaveligt i form af bøger. Hvorfor begrænser Fjalland læsning til denne eneste form? Hvorfor skal der gives afkald på lydbøger? Hvorfor definerer Fjalland læsning som læsning af skønlitteratur? Hun undgår at overveje om al slags læsning kan være nøglen til at vække interesse for verden.

Det næste, der fælder mig ind, er at Fjalland undgår at tænke igennem moderne teknologi og overveje andre måder at udvikle og udforske fantasi. Hun kredser lidt om manglende tid, men glemmer fuldstændig andre muligheder. At se film eller spille en computerspil, der er inspireret af de litterære værker, kan også starte interesser for læsning. Skribenten undgår at komme ind på andre medier, som kan formidle skønlitteraturen, som blogindlæg på internettet eller tv- serier. De kan også berige børns og unges fantasi og hjælpe med at skabe deres identitet.

Der er altså mange måder at bringe selvstændige bidrag ind i debatten på. Væsentligt er det, at erfaringen viser, det er noget, kursisterne skal trænes i. Herunder følger lidt inspiration.

Øvelser

- En simpel første øvelse kunne være at give et let debatterbart emne på tavlen, fx ”afskaffelse af kongehuset?” eller ”skal børn ned til 7 år have lov at lave en facebookprofil?” og lade kursisterne forholde sig til det med henholdsvis to argumenter for og to imod. Øvelsen kan herefter udbygges med fx Toulmins begreber, så man beder om fx en rygdækning, en gendrivelse osv. Man kan ved samme lejlighed træne sproglige vendinger, der udtrykker enighed, uenighed, modsætninger, uddybninger, tilføjelser osv.
- En anden øvelse er fælles læsning af en debattekst efterfulgt af små konkrete opgaver, fx
 - Formulér to selvstændige argumenter / belæg, der støtter tekstens argumentation, men som ikke i forvejen står i teksten.
 - Nedskriv tekstens hovedpåstand. Skriv derefter to holdninger (ikke nødvendigvis dine egne), der går imod dette synspunkt eller er kritiske over for det.
 - Find to citater i tekstmaterialet, som man kan være uenig i. Kopier dem ind i et dokument. Argumentér derefter imod dem.
 - Find tekstens hovedproblem / hovedkonflikt. Notér problemet. Formulér derefter minimum to konstruktive forslag til løsninger af (en del af) problemet. Disse forslag må ikke i forvejen stå i teksten.
 - Find 1-2 steder i tekstmaterialet, hvor du synes, argumentationen er svag eller kunne styrkes. Beskriv kort problemet. Tilføj ord eller belæg, der gør argumentationen mere solid.
- En sidste øvelse kan være at udlevere en opgaveformulering fra et tidligere opgavesæt. Kursisterne skal herefter individuelt gøre følgende:
 - Find og notér opgavens overordnede emne. Nedskriv 1-2 eksempler på noget fra dit eget liv, der kan knyttes til emnet. Det kan være egne erfaringer, oplevelser fra venner eller familie eller noget du har læst, set eller hørt.
 - Beskriv en konkret situation (den må gerne være opdigtet), hvor dette emne kunne komme i spil. Er emnet fx ”kommunikation på facebook”, kunne en konkret situation være en diskussion, du har set udrulle sig på facebook.

Eksempelopgaver med vurdering

I det følgende gennemgås to autentiske opgavebesvarelser skrevet til eksamen på A-niveau i sommeren 2021. Den ene besvarelse fik karakteren 12 og den anden 02, og besvarelserne er udvalgt så de viser præstationer fra begge ender af skalaen. Opgaverne og kommentarerne er hovedsageligt tænkt til brug for lærere og censorer til at fornemme niveaufastsættelse samt hvilke ting, der vanligt lægges vægt på i karaktergivningen. Herudover kan man som pædagogisk redskab også lade kursister, der nærmer sig eksamen, læse med; især kan opgaven, der fik karakteren 12, samt den forklarende gennemgang af den være til inspiration.

Besvarelserne kommenteres med udgangspunkt i bedømmelseskriterierne fra læreplanen 2020:

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på eksaminandens færdighed i: - skriftlig fremstilling, formidlingsbevidsthed og sprogfærdighed- at besvare den stillede opgave- relevant anvendelse af danskfaglig viden og metode

Der skeles ligeledes til de vejledende karakterbeskrivelser fra Vejledningen til faget, 2020:

Vejledende karakterbeskrivelser ved den skriftlige prøve DSA A

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Fremragende	Sproget er velformuleret, præcist, nuanceret og korrekt, med ingen eller få uvæsentlige fejl. Fremstillingen er formidlingsbevidst og velstruktureret med såvel fokus som progression. Besvarelsen af den stillede opgave er dybdegående, veldokumenteret og med ingen eller kun få uvæsentlige mangler. Der demonstreres fremragende anvendelse af i sammenhængen relevant danskfaglig indsigt, viden og metode, sikker brug af et danskfagligt begrebsapparat.
10	Fortrinligt	
7	Godt	Sproget er præget af sikkerhed i syntaks, præcision og sprogrigtighed, men med flere mindre væsentlige fejl. Fremstillingen savner i nogen grad formidlingsbevidsthed, men har i tilfredsstillende grad fokus og sammenhæng. Besvarelsen af den stillede opgave har flere mangler og savner i nogen grad dokumentation. Der demonstreres god anvendelse af i sammenhængen relevant danskfaglig indsigt, viden og metode, god brug af et danskfagligt begrebsapparat.
4	Nogenlunde	
02	Tilstrækkeligt	Sproget er præget af tilstrækkelig sikkerhed i syntaks og sprogrigtighed, men med adskillige tyngende fejl og manglende præcision. Fremstillingen savner formidlingsbevidsthed og har kun i tilstrækkelig grad fokus og sammenhæng. Besvarelsen af den stillede opgave er meget mangelfuld, men dog tilstrækkelig. Der demonstreres usikkerhed i anvendelse af i sammenhængen relevant danskfaglig indsigt, viden og metode samt af et danskfagligt begrebsapparat.
00	Utilstrækkeligt	
-3	Ringe	

Kommenteret gennemgang af besvarelse 1 – karakter 12

Opgaven er fra A-niveau sommeren 2021, og kursisten har valgt opgave 2.

Opgaveformuleringen lød således:

<p>Opgave 2</p> <p>Skriv en analyserende artikel om, hvad myndighederne kan gøre for at få et budskab igennem til bestemte målgrupper.</p> <p>Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse, fortolkning og vurdering af de to kampagnefilm <i>Bliv hjemme</i> (tekst 2a .) og <i>Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker?</i> (tekst 2b .).</p> <p>Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad handler kampagnefilmene om? • Hvad er filmenes hensigt, og hvem henvender de sig til? • Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt? • Synes du, at filmenes kommunikation er vellykket? Begrund dit svar. <p>I din artikel skal du præsentere og forklare centrale steder i filmene.</p>

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Besvarelsen fik karakteren 12. Kursisten besvarer den stillede opgave grundigt, og analysen er tekstnær med solid danskfaglighed. Kursisten viser formidlingsbevidsthed og behersker den skriftlige fremstilling flot, og endelig mestres sprogfærdigheden på et ganske tilfredsstillende niveau trods visse fejl, der dog aldrig er meningsforstyrrende.

Herunder følger en nærmere gennemgang af besvarelsen.

Skriftlig fremstilling og formidlingsbevidsthed:

• Struktur

- Artiklen har en klar og velgennemtænkt opbygning. Den er inddelt i en række logiske afsnit med god progression:
 - indledning med fokus på det overordnede emne
 - præsentation af tekstmaterialet (de to kampagnefilm)
 - analyse og fortolkning af tekst 1
 - analyse og fortolkning af tekst 2
 - sammenligning af de to film med skelen til opgavens emne
 - vurdering af filmenes kommunikation
 - afrunding og opsamling med tilbageblik til opgavens emne

• Rød tråd

- Der er en gennemgående rød tråd i artiklen, og der gøres flere steder brug af passende sproglige overgangsmarkører, fx formuleringer som ”Ser vi først på...” og ”Ser vi nærmere på...”

• Fokus

- Artiklen igennem holdes fokus på opgavens emne (om myndighedernes kommunikation af et budskab til en målgruppe), der hele tiden ligger som en guidende linje under kursistens analyse af materialet. Fokus er herudover på behandlingen af teksterne, hvilket fylder klart mest i fremstillingen, akkurat som det forventes i genren analyserende artikel.

• Modtagerbevidsthed

- Besvarelsen vidner om en god kommunikativ bevidsthed, hvor tekster og pointer præsenteres pædagogisk for læseren. Kun et enkelt sted synes opgaven indforstået, nemlig i brødtekstens første afsnit, hvor ”disse to kampagnefilm” omtales i bestemt form, uden de tidligere er nævnt. Filmene præsenteres dog umiddelbart herefter. Inden arbejdet med hver tekst gives der et ganske kort introducerende resume, hvilket også viser fin modtagerbevidsthed.

• Genrebevidsthed

- Kursisten viser en flot mestring af at skrive i genren *artikel*. Besvarelsen er opbygget med overskrift, manchete og brødtekst inddelt i passende afsnit, og den kommunikerer lydfrit med sin modtager. Der er også fint fokus på analyse, som jo netop kræves i den *analyserende artikel*.

Sprogfærdighed:

• Ordforråd og formuleringer

- Kursisten har et imponerende varieret, modent og præcist ordforråd. Både faglige og færdige ord og udtryk indgår naturligt og utvungent i kursistens sprog.
- **Syntaks**
 - Sætningsbygningen er velfungerende og varieret. Der er et godt, naturligt flow i sætningerne, og også lange og komplicerede strukturer mestres.
- **Bøjninger**
 - Dette er kursistens svageste punkt. Der er en del fejl i navneordenes bøjning ("Begge kampagnefilmene") og i kongruens mellem navneord og tillægsord, bl.a. i overskriften "Myndighedernes kommunikation er væsentligt" og "vigtige information". Fejlene skæmmer, men er ikke forstyrrende for forståelsen. Udsagnsord bøjes uden problemer, bortset fra ét sted: "er det vigtigt at beholder..."
- **Stavning**
 - Her optræder ganske få fejl. De fejl, der er, virker ikke meningsforstyrrende i konteksten, fx "forbygge" i stedet for "forebygge" og "næst sidste" i stedet for "næstsidste".
- **Sprog, andet**
 - Der er visse fejl i navneords køn, fx "det generelle voksne danske befolkning"
 - Enkelte fejl i "sin / deres": "Når myndigheder skal tilrettelægge sin kommunikation..."
- **Kommaer**
 - Kommasætningen fungerer nogenlunde. Der er en ikke ubetydelig mængde fejl, men de synes ikke meningsforstyrrende og ødelægger ikke i alvorlig grad flowet i teksten. Kursisten er tydeligvis godt på vej.
- **Anden tegnsætning**
 - Fungerer upåklageligt.

Opgavebesvarelse:

- **Overordnet**
 - Den stillede opgave besvares grundigt og solidt. Alle punkter i opgaveformuleringen behandles – endda med en udmærket dybde. Omfanget er fint: lidt over 1150 ord (kravet er minimum 1000 ord).
- **Redegørelse**
 - Det redegørende niveau mestres og doseres fint. Kursisten sætter indledende scenen med en kort redegørelse for betydningen af målrettet kommunikation, og senere følger korte og klare resuméer for de to film.
- **Analyse og fortolkning**
 - Kursistens analyse og fortolkning er solidt fagligt funderede. Der udvises grundighed og overblik, og de fremlagte analysepointer virker ikke som tilfældig "kirsebærplukning" / "bird spotting" eller mekanisk gennemgang af en analysemodel, men udgør en struktureret gennemgang af en lang række relevante virkemidler, både visuelle, auditive og indholdsmæssige (fx brug af begreberne *etos* og *autoritetsargumentation*).
 - Analysepointerne bruges og hænger ikke blot løsrevet i luften. Kursisten overvejer og kommenterer effekten af en stor del af de observationer, der gøres, fx "Derefter bliver der klippet til en halvtotal billedudsnit, hvor vi ser drengen vende om og lyden stopper. Dette skaber mere spænding." og "Ser vi på klippertytmen, er der korte indstillinger på 1 - 3 sekunder som er spændingsskabende. Det giver et indtryk af, at vi som seeren kommer direkte ind i en klimaksscene. Der skabes en hurtig interesse, fordi vi får serveret konflikten og løsningen indenfor de 15 sekunder som filmen varer."
 - Der kunne naturligvis være fremdraget andre eller flere analysepointer, men inden for den givne plads må opgaven siges at være løst meget tilfredsstillende.

- **Vurdering**

- Kursisten formår at bevæge sig modent på et vurderende niveau, når det virker relevant, fx i vurderingen af enkelte virkemidlers effekt samt i et samlet afsnit, der vurderer filmenes kommunikative vellykkethed.

Danskfaglig viden og metode:

- **Fagbegreber**

- Kursisten inddrager med naturlighed en lang række relevante og korrekt anvendte fagbegreber. Det vidner om, at der har fundet en bevidst udvælgelse sted, og at kursisten har udeladt begreber, der er skønnet mindre frugtbare.
- Man kan problematisere brugen af begrebet *kamerabevægelser* i forbindelse med tekst 2, idet der er tale om en animeret film. En anden formulering havde nok været mere præcis, men ikke desto mindre giver pointerne om fx panorering udmærket mening.
- Andre fagbegreber end de her anvendte kunne naturligvis have været bragt i spil, men givet opgavens omfang må det faglige siges at være opfyldt i meget tilfredsstillende grad.

- **Baggrundsviden**

- Kursisten viser altså danskfaglighed gennem sin begrebsbrug i analysen af filmiske og indholdsmæssige virkemidler, og hertil kommer viden om kommunikation, budskab og målgruppe. Herudover inddrages ingen specifik danskfaglig baggrundsviden (fx kunne man have diskuteret typer af kampagner, reklamekneb eller andet). Et andet sted at bringe faglighed i spil kunne være en perspektivering. Alligevel må man sige, at kursisten på tilfredsstillende vis opfylder kravene til danskfaglig viden på dansk A-niveau.

- **Tekstbelæg og citater**

- Der gives konsekvent og på korrekt og konsistent vis dokumentation i form af minuthenvisninger samt i visse tilfælde direkte citater og andre steder parafraserende omskrivninger. Kursisten mestrer altså fagets henvisningspraksis.

Alt i alt udløste dette karakteren 12.

Kommenteret gennemgang af besvarelse 2 – karakter 02

Opgaven er fra A-niveau sommeren 2021, og kursisten har valgt opgave 3. Opgaveformuleringen lød således:

Opgave 3

Skriv en debatterende artikel om litteraturens betydning for børn og unge.

I din artikel skal du diskutere og debattere Pernille Fjallands kronik *Unge skal have tid til at læse andet end fysikbøger. Det skal vi voksne hjælpe dem med* (tekst 3a). Du skal inddrage Pawel Kuczynskis billede *Skolen* (tekst 3b).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er din holdning til litteraturens betydning for børn og unge, og hvad er dine egne erfaringer?
- Hvad er Pernille Fjallands hovedsynspunkt?
- Hvad mener du om skribentens synspunkter og argumenter?
- Hvilke andre holdninger kan man have til emnet? Du skal inddrage billedet her eller et andet sted i din besvarelse.

I din artikel skal du bruge centrale citater fra teksten.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer problemstillingen i din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal minimum skrive 1000 ord.

Besvarelsen fik karakteren 02. Kursisten besvarer den stillede opgave med faglighed og frisk selvstændighed men med mange uklare udsagn – nok grundet de markante sproglige vanskeligheder. Der vises formidlingsbevidsthed og evne til skriftlig fremstilling, men sprogfærdigheden er meget ringe og præget af utallige fejl, der flere steder er meningsforstyrrende. Det er altså hovedsageligt det sproglige niveau, der gør, at besvarelsen ikke opnår en højere karakter. Eller sagt omvendt er det indholdet, der gør, at besvarelsen samlet set består.

Herunder følger en nærmere gennemgang af besvarelsen.

Skriftlig fremstilling og formidlingsbevidsthed:

• Struktur

- Artiklen har en udmærket struktur, der følger progressionen i opgaveformuleringens punkter (dette er ikke et krav, men punkterne kan ofte fungere som et godt stillads for kursisternes skrivning). Strukturen er således:
 - indledning
 - debatterende afsnit med egne holdninger
 - redegørende (eller diskuterende?) afsnit med udgangspunkt i den udleverede tekst
 - analyserende afsnit med gennemgang af appelformer (dog med en misvisende mellemrubrik)
 - diskuterende afrunding

• Rød tråd

- Som nævnt er opgavens struktur fornuftig, men der gøres ikke så meget for eksplicit at tage læseren i hånden og vise den røde tråd gennem artiklen. Et enkelt sted bruges dog på fin vis et retorisk spørgsmål som indledning til et afsnit ("Hvorfor litteraturen er vigtigt for os, for vores børn og unges fremtiden?"), og opgavens sidste afsnit indledes med denne sproglige overgangsmarkør: "For at samle op på emnet vil jeg sige...", hvilket fungerer godt.

• Fokus

- Artiklen igennem holdes fokus skarpt på opgavens emne (om litteraturens betydning for børn og unge). Omfangsmæssigt fylder diskussion og selvstændigt argumenterende debat klart mest i fremstillingen, akkurat som det bør gøre i genren debatterende artikel.

• Modtagerbevidsthed

- På visse punkter vises god modtagerbevidsthed, fx i præsentationen af debatindlægget og ved at artiklens afsnit gives afsnitoverskrifter. Andre steder knager modtagerbevidstheden alvorligt, bl.a. mangler der helt en præsentation af billedet, som der refereres til så indforstået, at man kan blive i tvivl om det overhovedet er det udleverede billede, der refereres til. Ligeledes halter evnen til at redegøre så meget, at modtageren ikke får en fyldestgørende forståelse for hovedsynspunkterne i den udleverede tekst.

• Genrebevidsthed

- Kursisten viser udmærket genrebevidsthed både for at skrive i den overordnede genre *artikel* (bl.a. via besvarelsens ydre opbygning med overskrift, indledning, afsnit med

mellemrubrikker osv.) og for genren *debatteerende artikel*, idet fremstillingen som nævnt på passende vis domineres af debat og diskussion.

Sprogfærdighed:

- **Ordforråd og formuleringer**
 - Besvarelsen tynges af utallige ordfejl og formuleringsfejl, hvilket flere steder forstyrrer læsningen alvorligt. Der ses manglende ord, overflødige ord, manglende eller forkert valgte forholdsord mv. Der er dog også visse gode takter, idet der af og til indgår velvalgte og præcise ord og formuleringer, der vidner om en moden kursist som er på vej med sin danske sprogindlæring.
- **Syntaks**
 - Sætningsbygningen er yderst fejlpræget, hvilket gør artiklen tung at læse og visse steder gør forståelsen uklar. Der er utallige ordstillingsfejl, og der ses mange amokløbende sætninger, kollapsende eller ufærdige sætninger samt sammenkoblede sætninger, der burde være adskilt af punktum.
- **Bøjninger**
 - Besvarelsen er præget af utallige bøjningsfejl: i udsagnsordenes og navneordenes bøjning, i kongruens mellem navneord og tillægsord ("en digitale spil"), problemer med ejefalds-s
- **Stavning**
 - Der er mange fejl, især i besvarelsens sidste halvdel. En del af disse fejl forstyrrer forståelsen, når der fx skrives "fortale" i stedet for "fortæller", "gængeled" i stedet for "gængæld" og "bægrene" i stedet for "bøgerne" eller den mystificerende: "sine børn, unge og andre slagter i familien".
 - Det synes dog tydeligt, at kursisten har anvendt stavekontrol, hvilket vidner om en kursist, der aktivt arbejder med sin stavning.
- **Sprog, andet**
 - Der er visse fejl i hans/sin, i sammensatte navneord, i at sætte mellemrum mellem ord mv.
- **Kommaer**
 - Kommateringen er svag. Der sættes en del kommaer, men der mangler konsekvens, og mange kommaer mangler eller er forkert eller overflødigt placeret.
- **Anden tegnsætning**
 - I grove træk formår kursisten at sætte punktummer, men der mangler punktum til sidst i to sætninger, hvilket synes uacceptabelt på dette niveau. Som nævnt er der også en del sætninger, der burde være opdelt med punktum i flere selvstændige sætninger, ligesom der sættes punktum i en af mellemrubrikkerne. Herudover flagrer anførselstegnene temmelig frit rundt, hvilket gør det vanskeligt at se, hvad der er citater.

Opgavebesvarelse:

- **Overordnet**
 - Alle dele af opgaven besvares på tilstrækkelig vis, og artiklens omfang er passende. Kun inddrages billedet, der er en del af det udleverede materiale, ikke på en tilfredsstillende måde. En enkelt sætning henviser nok til det, men det er uklart, om det er tilfældet, og hvis det er, er inddragelsen yderst overfladisk og i øvrigt indforstået: "Man kan forstå den billede som en løsning for at motivere børn og unge at læse og tvang dem på alle måde, men det er ikke en god løsning heller ikke en god måde."
- **Redegørelse**

- Redegørelsen for holdningerne i det udleverede debatindlæg er præget af mangel på overblik og fremstår mest som lidt tilfældige nedslag, som afbrydes af egne holdninger. Det er visse steder uklart, om/hvordan kursisten har forstået teksten. Man savner en helt kort, samlet redegørelse for hovedsynspunkter i teksten.
- Ligeledes savnes en kort redegørelse for billedets motiv, så læseren, der ikke forudsættes bekendt med det, kan forstå, hvordan det kan indgå i sammenhængen.
- **Analyse og fortolkning**
 - I den debatterende artikel fordres ikke analyse og fortolkning, men det kan indgå i mindre portioner. Her gennemgår kursisten debattørens brug af eksempler og egne oplevelser samt appelformer i debatindlægget. Disse observationer bruges i en form for vurdering tekstens overbevisningskraft. Det fungerer nogenlunde, men bidrager ikke voldsomt til den samlede fremstilling.
- **Diskussion og debat**
 - Kursisten positionerer sig nogenlunde fint i artiklen. Stærkt står bidraget om egen læsning, ligesom overskrift og afrunding klart markerer en holdning til emnet. Der gives visse selvstændige bidrag bl.a. et konkret forslag om, hvordan man kan motivere børn til læsning, samt mere abstrakte pointer om kultur, historie og identitet.
 - Man fornemmer ind i mellem en personlig stemme, bl.a. i indledningens stemningsskabende anslag og i afslutningens lidt højtravende, men fint effektfulde, afrunding.
 - De diskuterende afsnit bliver mere vage, sandsynligvis pga. sproglige vanskeligheder, der afføder uklare sætninger som denne, hvor det faktisk er svært at få rede på holdningerne: ”Til gængeled kan man se en positiv side på den biblioteket som har en planlægge for at motiver børn og unge på tværes af sine forældre, fordi børn efterligner forældre og bruger at finder deres motivation som forældre plejer at gøre. Man skulle ikke være seriøse til at læse skønt litteraturen og tage ansvaret at find fritid for at læse, det er umuligt, man skal tage den ikke som pligter eller som Pernille Fjalland gennemgik i sin artikel.” Det synes visse steder uklart, om kursisten er enig, uenig eller delvist enig med debattøren.
- **Vurdering**
 - Der indgår vurdering af dele af argumentationen i den udleverede tekst. Herudover bevæger kursisten sig også ind i mellem på et vurderende niveau, når det overordnede emne diskuteres og debatteres, fx i udsagn som ”[...] det er meget vigtigt at man læser og finde sin egen identitet og kultur selv og forstår andres identitet og kultur [...]”

Danskfaglig viden og metode:

- **Fagbegreber**
 - I den debatterende artikel fordres ikke direkte brug af fagbegreber, men de kan indgå. Som nævnt ovenfor inddrager kursisten her appelformerne.
 - Kursisterne kan indirekte vise, at de mestrer danskfaglighed ved selv at anvende appelformer, elementer fra fx Toulmins argumentation-model, metaforer eller andet. I denne besvarelse ses påstande og belæg, styrkemarkører samt etos og patos i beretningen om egen læseerfaring.
- **Baggrundsviden**
 - Der inddrages ikke danskfaglig baggrundsviden ud over de ovenfor nævnte fagbegreber.
- **Tekstbelæg og citater**
 - Kursisten inddrager et passende antal citater fra debatindlægget og introducerer dem også på fornuftig vis. Flere steder er den opfølgende kommentar dog noget uklar eller der følges slet ikke op på det bragte citat. Herudover mangler der henvisninger til side- og linjetal, jf. fagets henvisningspraksis (se evt. afsnittet om dette)

Alt i alt udløste dette karakteren 02.

Bilag 1: Autentisk besvarelse 1 – karakter 12

Eksamen i Dansk som anden sprog A

Analyserende artikel

Myndighedernes kommunikation er væsentligt

Kommunikation er et redskab som vi ikke kan undgå. Den måde vi kommunikerer på, har en stor betydning for, hvordan vi opfatter et budskab.

Det er vigtigt, at myndighederne kan mestre den gode kommunikation, så at de kan bringe vigtige information videre til bestemte målgrupper. Myndigheder kan på forskellige måder frembringe et budskab, og disse to kampagnefilm afspejler, hvordan kan tilrettelægge sin kommunikation, for bedre at få et budskab igennem til bestemte målgrupper.

Bliv hjemme er fra 23. november 2020, og henvender sig til unge i Danmark. *Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker* er fra 7. oktober 2020, og henvender sig til det generelle voksne danske befolkning. Begge kampagnefilmens hensigt er, at få dansker til at tage ansvar og derved, at forbygge smittespredningen af Corona virusset. Bag kampagnefilmene står Sundhedsstyrelsen, som arbejder for at kontrollere smittespredning af Corona virusset i Danmark.

Ser vi først på *Bliv hjemme*, handler den om en ung dreng der hoster, og skal en tur ud, men så ombestemmer han sig, og vælger at blive hjemme. Ser vi nærmere på de filmiske virkemidler i *Bliv hjemme*, lægger man næsten ikke mærke til den kontinuitetsklipping, der viser en scene med 6 indstillinger over 15 sekunder.

Det første indstilling i halvtotal, viser en dreng der står hjemme i sit badeværelse, foran spejlet og hoster.¹ Her bliver vi direkte introduceret til situationen.

Den anden indstilling klippes i et nær billedudsnit², som bringer seeren tættere på situation. Her hører vi en bekymrende mor der siger: “Jeg synes altså, du skal blive hjemme i dag”³ imens der klippes til det tredje indstilling i halvtotal, hvor drengen så svarer: “Nej, mor, jeg har det fint.”⁴ Derefter åbner drengen skabet for og tag sin tandbørste, som vises i en Over-the-shoulder-shot⁵, og når han lukker skabet, optræder Søren Brostrøm, direktøren for sundhedsstyrelsen i spejlet⁶. I det øjeblik spilles en skarp og høj tonet asynkron parafraserende lyd, som er med til at skabe spænding. Derefter bliver der klippet til en halvtotal billedudsnit⁷, hvor vi ser drengen vende om og lyden stopper. Dette skaber mere spænding.

¹ Tid: (00:00:00 - 00:00:01)

² Tid: (00:00:01 - 00:00:03)

³ Tid: (00:00:03 - 00:00:04)

⁴ Tid: (00:00:04 - 00:00:05)

⁵ Tid: (00:00:05 - 00:00:07)

⁶ Tid: (00:00:07 - 00:00:09)

⁷ Tid: (00:00:09 - 00:00:11)

Den sidste indstilling klippes i en halvnær billedudsnit⁸, hvor vi ser, at drengen bliver bekymret og derefter siger: “*Aj, jeg tror, det er fedest, jeg bliver hjemme i dag.*”⁹, som også skrives med store bogstaver. På den måde, understreges filmens budskab som er: bliv hjemme hvis du har de mindste symptomer.

Ser vi på klipperytmen, er der korte indstillinger på 1 - 3 sekunder som er spændingsskabende. Det giver et indtryk af, at vi som seeren kommer direkte ind i en klimaksscene. Der skabes en hurtig interesse, fordi vi får serveret konflikten og løsningen indenfor de 15 sekunder som filmen varer.

Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker, er lavet som en animation, og handler om konsekvenserne af Corona virusset, og hvordan man skal tage ansvar og hensyn. Den er også produceret af Sundhedsstyrelsen men er udgivet en måned før *Bliv hjemme*.

Ser vi nærmere på de filmiske virkemidler, spiller lydsiden en central rolle for den stemning der skabes i filmen. Hele filmen bruger den asynkrone lyd i form af en kvindelig voice-over, der forklarer om problemet og løsningen. Derudover bruges en tematisk underlægningsmusik der skaber en rolig stemning i filmen.

Her, lægger man hellere ikke mærke til den kontinuitetsklipning der viser 7 indstillinger, som spilles i et langsomt tempo, indenfor 1:53 minutter. Det første indstilling starter med titlen som overskrift, hvor den kvindelig stemme begynder at præsentere problemet, som er at: “*Ny coronavirus er stadig iblandt os.*”¹⁰. Derefter, bevæger kameraet sig på kran¹¹ til en supertotal billedudsnit hvor der vises en storby, og fire folk der sidder sammen i et hus. Dernæst, bevæger kameraet panoramisk hvor vi ser andre del af byen og mennesker der er sociale.¹² Disse kamerabevægelser samt den kvindelig stemme har den effekt, at den viser helheden af problemet. Kamerabevægelserne får en symbolsk betydning, som fortæller at vi har en samfund problem som påvirker os alle.

Ser vi på indstillingen to til fire, har de alle en total billedudsnit, der viser hvordan smitten spredes¹³. Her kommer seeren tættere på situationen. I indstilling fem, opsummeres hvordan smitten spreder sig, imens der vises et grafisk billede med cirkler, der symboliserer mennesker¹⁴. De blå cirkler er symboler på raske mennesker, imens de gule er mennesker som er smittet. Disse symboler giver et overblik over problemet, og taler til seerens fornuft.

Den næst sidste indstilling, er igen en panoramisk kamerabevægelse¹⁵ hvor der fortælles at vi skal: “*tag ansvar*”¹⁶. Denne gentagelse af den panoramisk kamerabevægelse i starten og slutning, er med til at rammesætte hele filmen og på den måde give filmen en klar struktur.

Sidst i filmen bliver seeren henvist til Sundhedsstyrelsen hjemmeside¹⁷, og derefter vises Sundhedsstyrelsen logo¹⁸. Dette spiller ind i filmens etos, og på den måde bliver hele filmen en autoritetsargumentation som forsøger at påvirke seeren til at tage hensyn.

⁸ Tid: (00:00:11 - 00:00:12)

⁹ Tid: (00:00:12 - 00:00:14)

¹⁰ Tid: (00:00:02 - 00:00:04)

¹¹ Tid: (00:00:03 - 00:00:05)

¹² Tid: (00:00:08 - 00:00:18)

¹³ Tid: (00:00:18 - 00:00:54)

¹⁴ Tid: (00:00:54 - 00:01:23)

¹⁵ Tid: (00:01:35 - 00:01:44)

¹⁶ Tid: (00:01:35 - 00:01:36)

¹⁷ Tid: (00:01:44 - 00:01:51)

¹⁸ Tid: (00:01:51 - 00:01:53)

En sammenligning af de to kampagnefilms måde at få deres budskab igennem, viser både ligheder og forskelle. De har begge samme budskab, som er at vi skal alle tage hensyn under disse Corona tid. Derudover, bruger begge film etos, men på forskellige måde. I *Bliv Hjemme*, er det i form af sundhedsministeren der træder op i spejlet¹⁹, samt Sundhedsstyrelsen logo. I *Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker*, er det i form Sundhedsstyrelsen logo. Dog, har *Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker* mere fokus på at være informerende ved sin brug af logos, som kommer særligt til udtryk fordi filmen er en animation der ikke indeholder virkelige personer. Dette sammen med de total billedudsnit, skaber en distance til seeren. Ikke desto mindre, har den rolige underlægningsmusik en effekt der efterlades seeren med en følelse af ro. På den måde spiller roligheden og fornuften sammen. *Bliv hjemme* har fokus på at påvirke de unges samvittigheder, ved sin brug af patos, som kommer til udtryk i det parafraserende asynkronisk lyd og virkelige personer der spiller i filmen²⁰. Her efterlades man med en følelse af lidt skam, og tanken om at man hellere skal gøre det der bliver sagt.

Jeg mener at filmenes kommunikation er vellykket, fordi det er tydeligt at filmene henvender sig til forskellige målgrupper, da de bruger forskellige virkemidler til at få det samme budskab igennem.

Bliv Hjemme henvender sig til unge mennesker, som måske er mere påvirket af deres følelser. Til dem, passer det hurtig tempo og patos fokus. *Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker* henvender sig til det mere generelle befolkning hvor konkret information er vigtigst. Her passer filmens brug af logos.

Når myndigheder skal tilrettelægge sin kommunikation, skal de overveje hvilken målgruppe budskabet skal henvendes til. Unge skal have et hurtigt tempo, med mere fokus på følelserne. Her bliver filmiske virkemidler som bl.a. korte indstillinger gode redskaber. Derudover, er brugen af virkelige mennesker, samt nær og ultra-nær billedudsnit godt, hvis man ønsker at tale til følelserne. Hvis man ønsker at informere om noget vigtigt men svært, er det vigtigt at beholder en beroligende stemning. Her er voice-over, og underlægningsmusik gode redskaber til det. Kommunikation er alt og som set, utrolig vigtigt.

¹⁹ Tid: (00:00:07 - 00:00:08)

²⁰ Tid: (00:00:07 - 00:00:08)

Bilag 2: Autentisk besvarelse 2 – karakter 02

Opgave 3

Debatterende artikel om litteraturens betydning for børn og unge

At læse en bog er bedre end at spille en digitale spil

Det først gør vi, når åbne vi vores øjne at tjekke, læse eller skrive noget på vores mobiler. Og de sidste gør vi når skal i seng at tage vores iPad, mobil eller ser en film på Netflix.

Verden er meget smukke og fuld af overraskelser, dilemmaer og landes historier og alle har ret at læser og forstår hvad skete i andres lande. Det er meget vigtigt at man tager alt på plads, man har tid for at læse faglige bøger, tid for at spil og tid for litteraturen.

Verden udvikler sig og påvirker på vores generation, og vi er nødt at følge med, som iPad spil, Facebook og alle den udviklings konsekvenser. Men stadig vi skal lære hvordan man leder efter sin identitet og anerkender sig selv og andre. Det kan man ikke uden at få mere viden om alt.

Det er i hvert fald, kan man se et eksempel på i artiklen ”Unge skal have tid til at læse andet end fysikbøger. Det skal vi voksne hjælpe dem” bragt i avisen Information 1.februar 2020. af Pernille Fjalland er cand.mag. i dansk og musik.

Det er meget vigtigt at forstår litteraturen

Hvorfor litteraturen er vigtigt for os, for vores børn og unges fremtiden? Jeg synes, at alle skønt litteraturen er meget vigtigt at man læser, fordi det eneste muligt at man forstår sin egen og andres traditionel, kultur, historie og de gode gamle moraler.

Når man snakker om litteraturen så det er meget vigtigt at børn og unge læser den gode litteraturen, fordi jeg synes, det er en meget specielt og sensitiv perioder i vores børn og unges liv.

Vores børn og unger er nysgerrige af historier og nye kultur og vi skal køre op i en ny retning til at lære dem, hvad er litteraturen og hvordan man anvender den viden i bøger sener for at få mere informationer om hele verden for eksempel, jeg vidste ikke hvor ligger Nigeria og hvilken historie drejer sig efter det Afrikanske land indtil jeg lånte en bog om den lang kæmpe vej for de Nigirien forfatter Ken Saro-Wiwe og Chimmanda Ngozi Adachi. Jeg forstår meget mere om den skøn land og den lang hårdt historie og hvordan de kæmpede med litteraturen for at få deres frihed.

Efter min mening, man bør at læse og lære sine børn, unge og andre slagter i familien at have en god forhold til bøger, fordi man finder svarer på alle spørgsmålene i bøger.

Litteraturen mellem negativ og positiv side

Pernille Fjalland synspunkter er, børn og unge læser mindre og mindre i deres fritid og næsten de kan ikke finde et stykke fritid for at læse litteraturen, derfor mangle de mange gode oplevelser ”men meget tyder på, at børn og unge får færre og færre af den slagsoplevelser”.

Pernille Fjalland understøtter hendes synsvinkel med mange eksempler som hun har læst eller oplevet for at kast lys på litteraturen, en af de eksempler, hvordan en gruppe blev straffet i domstolen og

hvordan deres staffer var at læse mange bøger” en gruppe unge malede hagekors på en bygning. Som straf bestemte dommeren, at de skulle læse 12 bøger med antiracistisk indhold”

Pernille Fjalland fortæller om sine egne oplevelser for at pege på, hvor vigtigt det er at læse bøger” Dræb ikke en sangfugl læste jeg selv, fordi jeg på hf blev `dømt` til at læse otte romaner”. Pernille Fjalland mener at skulle læse som en pligt, her er jeg lidt enige med Pernille Fjalland, fordi når man vil at ordene noget, man er nødt til at kritisere emnet på en positiv måde. Til gængeled kan man se en positiv side på den bibliotek som har en planlægge for at motivere børn og unge på tværs af sine forældre, fordi børn efterligner forældre og bruger at finder deres motivation som forældre plejer at gøre. Man skulle ikke være seriøse til at læse skønt litteraturen og tage ansvaret at finde fritid for at læse, det er umuligt, man skal tage den ikke som pligter eller som Pernille Fjalland gennemgik i sin artikel.

Når generationer udfordres

Pernille Fjalland ved at bruger mange argumentation appel form forsøgte at på virker på sine læsere. Vi kan se at Pernille Fjalland argumentation er overbevisende, fordi jeg synes, afsender Pernille Fjalland forsøgte at overbevise læsere hendes hovedsynspunkter ved at appeller og anvender logos form for at påvirker fornuft og logisk på modtagerne ”men det er ikke første gang, skolelærere, forskere og biblioteker råber vagt i gevær over den manglende læsning”.

Pernille Fjalland argumentation er meget præget af etos appel form for at overbeviser modtagerne hendes standpunkter troværdighed” ”jeg blev grebet, jeg blev opslugt, og måske blev jeg også en smule forandret af at læse denne bog”. Hun forklarer sine oplevelser, da hun læst en bog og hvordan påvirker på hende

Når afsender Pernille Fjalland forsøgte at overbevise hendes standpunkt til at på virker på modtagernes følelsesmæssigt” og flere skrev, at de fortrød deres handlinger, og at bøgerne havde fået dem til at tænke på, hvilken ond og uretfærdig verden vi lever i”.

Vores børn og unge er et spejl for os.

Man kan forstå den billede som en løsning for at motivere børn og unge at læse og tvang dem på alle måde, men det er ikke en god løsning heller ikke en god måde.

Hvis man vil at have børn og unges opmærksomhed, man skulle finde en fed motivation, man må ikke pres nogen for at læse, men man kan for eksempel at motivere dem for at læse en god tur, et nyt legetøj, mere lomme penge og alle de små ting som børn kan godt lide.

For at samle op på emnet vil jeg sige, de nye generationer er vores fremtid og vi skal passe på dem og lære dem at det er meget vigtigt at man læser og finde sin egen identitet og kultur selv og forstår andres identitet og kultur, det er nok for os som voksne og forældre at spille en god rolle i vores børn og unges liv.

Bilag 3: Oversigt over eksamensopgaver 2018 – 2021

Opgaver på B-niveau

Maj 2018

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *velfærdssamfundet*.

Skriv et debatindlæg til en blog.

I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Per Michael Jespersens tekst *Skrump dig smuk* (tekst 1). Derefter skal du vurdere synspunkterne og diskutere dem.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Per Michael Jespersens debatindlæg sig om?
- Hvad er hans hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har han?
- Hvad mener du om Per Michael Jespersens synspunkter?

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *velfærdssamfundet* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *køn, frihed og frisind*.

Skriv en analyserende artikel.

I din artikel skal du analysere, fortolke og perspektivere Etgar Kerets novelle *Nagelfaste regler* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet behandle følgende spørgsmål:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan forholder den ældre mand sig til ægteskabet og faste regler?
- Hvordan forholder fortælleren sig til ægteskabet og faste regler?
- Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema?

Derefter skal du perspektivere til materiale fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *køn, frihed og frisind*.

Du skal skrive minimum 800 ord.

August 2018

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *velfærdssamfundet*.

Skriv et debatindlæg til en blog. I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Camilla Schwalbes tekst: *Vi skal hylde Mark med 4 i gennemsnit mere end 12-talsstudenten* (tekst 1). Derefter skal du vurdere synspunkterne og diskutere dem.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Camilla Schwalbes debatindlæg sig om?
- Hvad er hendes hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har hun?
- Hvad mener du om Camilla Schwalbes synspunkter?

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *velfærdssamfundet* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *køn, frihed og frisind*.

Skriv en analyserende artikel. I din artikel skal du analysere, fortolke og perspektivere Brødrene Grimms tekst *Frøkongen og Jernbenrik* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende spørgsmål:

- Hvad handler eventyret om?

- Hvordan forholder prinsessen sig til det løfte, hun afgiver til frøen?
- Hvilken rolle spiller kongen i eventyret?
- Hvad er efter din mening eventyrets centrale konflikt og budskab?

Derefter skal du perspektivere til det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *køn, frihed og frisind*.

Du skal skrive minimum 800 ord.

December 2018

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *køn, frihed og frisind*.

Skriv et debatindlæg til en blog.

I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Per Micki Christensens artikel *Gør kvindernes kampdag til mændenes!* (tekst 1). Derefter skal du vurdere og diskutere synspunkterne.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Per Micki Christensens debatindlæg sig om?
- Hvad er hans hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har han?
- Hvad mener du om Per Micki Christensens synspunkter? Vurder og diskutér synspunkterne og argumentér for dine egne holdninger.

Du skal inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *køn, frihed og frisind* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *velfærdssamfundet*.

Skriv en analyserende artikel.

I din artikel skal du analysere, fortolke og perspektivere Preben Major Sørensen's novelle *En ilde medfart* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet svare på følgende:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan vil du karakterisere fortælleren og hans grund til at gå ned til underboen?
- Hvordan forholder underboen sig til, at fortælleren tror, at han skal dø?
- Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema?

Derefter skal du perspektivere til viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *velfærdssamfundet*.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Maj 2019

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *sprog og kultur*.

Skriv et debatindlæg til en blog.

I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Jan Andreasens artikel *Derfor er Yabya Hassan en bombe i debatten* (tekst 1). Derefter skal du diskutere synspunkterne.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Jan Andreasens debatindlæg sig om?
- Hvad er hans hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har han?
- Hvad mener du om Jan Andreasens synspunkter? Angiv dine holdninger og argumentér for dem.

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *sprog og kultur* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *køn, frihed og frisind*.

Skriv en analyserende artikel.

I din artikel skal du analysere og fortolke Pia Juuls novelle *Nyt bestik* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet svare på følgende:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan er novellen opbygget?
- Hvordan vil du karakterisere fortælleren og hendes forhold til Hubby?
- Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema, og hvordan fremgår det af novellen?

Derefter kan du inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *køn, frihed og frisind*.

Du skal skrive minimum 800 ord.

August 2019

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *velfærdssamfundet*.

Skriv et debatindlæg til en blog. I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Tue Andersen Jacobsens debatindlæg *Ro på mor, jeg slukker lige om lidt!* (tekst 1). Derefter skal du vurdere synspunkterne og diskutere dem.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Tue Andersen Jacobsens debatindlæg sig om?
- Hvad er hans hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har han?
- Hvad mener du om Tue Andersen Jacobsens synspunkter?

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *velfærdssamfundet* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *køn, frihed og frisind*.

Skriv en analyserende artikel.

I din artikel skal du analysere og fortolke Julie Butschkows novelle *Kartofler, kød, noget grønt* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet svare på følgende:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan vil du karakterisere fortælleren og hendes forhold til de andre personer i novellen?
- Hvilken betydning har frakken?
- Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema? Begrund det med eksempler fra teksten.

Desuden kan du inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *køn, frihed og frisind*.

Du skal skrive minimum 800 ord.

December 2019 – udgik

Maj 2020

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *det nære og det fjerne*.

Skriv et debatindlæg til en blog.

I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Asger Thormanns debatindlæg *Generationen der løfter ansvaret* (tekst 1). Derefter skal du diskutere synspunkterne.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Asger Thormanns debatindlæg sig om?
- Hvad er hans hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har han?
- Hvilke argumenter kunne man have imod hans synspunkter?
- Hvad mener du om hans synspunkter? Angiv dine holdninger og argumenter for dem.

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *det nære og det fjerne* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *sprog og kultur*.

Skriv en analyserende artikel. I din artikel skal du analysere, fortolke og perspektivere Nassrin el Halawanis novelle *First Class Music* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet svare på følgende:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan vil du karakterisere fortælleren og hans forhold til sit arbejde?
- Hvordan forholder han sig til de forskellige kulturer, han er i kontakt med?
- Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema?

Du skal inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *sprog og kultur* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

August 2020

Opgave 1

Det overordnede emne for opgaven er *velfærdssamfundet*.

Skriv et debatindlæg til en blog.

I dit debatindlæg skal du kort redegøre for synspunkterne i Alen Causevics artikel *Kære forælder i Gellerup* (tekst 1).

Derefter skal du diskutere synspunkterne.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad drejer Alen Causevics tekst sig om?
- Hvad er hans hovedsynspunkt, og hvilke andre vigtige synspunkter har han?
- Hvad mener du om Alen Causevics synspunkter? Angiv dine holdninger og argumenter for dem.

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om det overordnede emne *velfærdssamfundet* i diskussionen.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Det overordnede emne for opgaven er *velfærdssamfundet*.

Skriv en analyserende artikel.

I din artikel skal du analysere og fortolke Thomas Korsgaards novelle *I bor da meget pænt* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet svare på følgende:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan beskrives miljøet i novellen?
- Hvordan vil du karakterisere hovedpersonen?
- Hvad er efter din mening novellens centrale konflikt og tema, og hvordan fremgår det af novellen?

Du kan inddrage viden fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *velfærdssamfundet*.

Du skal skrive minimum 800 ord.

December 2020

Opgave 1

Du skal skrive en analyserende artikel om det enkelte menneskes oplevelse af Covid 19-epidemien. Som en del af artiklen skal du analysere og fortolke Caspar Erics digt *dag 65* (tekst 1).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad handler digtet om?
- Hvordan er digtets form og sprog?
- Hvordan opfatter det lyriske jeg livet og samfundet før og under Covid 19-epidemien?
- Hvad er efter din mening digtets overordnede budskab?

Du skal bruge centrale citater fra teksten.

Du kan inddrage viden og tekster fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *Samfund, individ og identitet*.

Du skal skrive en interessant indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer. Desuden skal du selv finde på en passende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Du skal skrive en debatterende artikel om forskellige indstillinger til det at gå i skole. Din artikel skal være et svar på Katrine Fischers kommentar *Mine medstuderende er dovre, sløve og mangler respekt* (tekst 2). I din artikel skal du redegøre for det centrale synspunkt i teksten og tage stilling til det. Som en vigtig del af din artikel skal du argumentere for din holdning til emnet.

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt?
- Hvad mener du om dette synspunkt? Begrund din holdning.
- Hvilke andre synspunkter kan man have om emnet – og hvad mener du?

Du kan inddrage billedet: *Ung kvinde græder ved skoleskabe* (tekst 2b) i din diskussion.

I din artikel kan du inddrage viden og tekster fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *Samfund, individ og identitet*.

Du skal skrive en interessant indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer. Desuden skal du selv finde på en passende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Maj 2021

Opgave 1

Du skal skrive en analyserende artikel om børns oplevelse af verden. Som en del af artiklen skal du analysere og fortolke Astrid Saalbachs novelle *Udflugten – Jons første drøm* (tekst 1).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad handler novellen om?
- Hvordan er novellen fortalt?
- Hvordan fortolker du novellens titel?
- Hvad er efter din mening novellens tema?

Du skal bruge centrale citater fra teksten.

Du kan inddrage viden og tekster fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *Samfund, individ og identitet*.

Du skal skrive en interessant indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer. Desuden skal du selv finde på en passende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgave 2

Du skal skrive en debatterende artikel om forskellige generationers ansvarsfølelse under coronaepidemien.

Din artikel skal være et svar på Kirstine Wesnæs' debatindlæg *Jeg begrænser min ungdom for utaknemmelige generationer* (tekst 2a).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt?
- Hvad mener du om dette synspunkt? Begrund din holdning.
- Hvilke andre synspunkter kan man have om emnet – og hvad mener du? Du skal inddrage billedet (tekst 2b) i din diskussion.

I din artikel kan du inddrage viden og tekster fra det undervisningsforløb, du har haft om emnet *Samfund, individ og identitet*.

Du skal skrive en interessant indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer. Desuden skal du selv finde på en passende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 800 ord.

Opgaver på A-niveau

December 2018

Opgave 1

Skriv en analyserende artikel om kommunikation i et parforhold. I din artikel skal du analysere og fortolke Sidsel Falsig Pedersens novelle *Star* (tekst 1).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan er personerne og forholdet mellem dem, og hvordan kommer det til udtryk i den måde, de taler sammen på?
- Hvordan er novellen fortalt?
- Hvordan forstår du tekstens sidste sætning: ”Nu ser hun på ham, det var bare det han ville have hende til, det tomme blik gjorde ham bange”?
- Hvad er efter din mening tekstens centrale konflikt og tema?

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Skriv en analyserende artikel om fremstillingen af mænd i tv-programmet *Rigtige mænd*. Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse og fortolkning af klippet fra *Rigtige mænd* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan fremstilles personerne i klippet?
- Hvordan bruges filmiske virkemidler og med hvilken virkning?
- Hvad er udsendelsens hensigt?

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Skriv et debatindlæg om holdninger til reality-tv som svar på artiklen *Stop nu med at bruge ”reality” som skældsord* (tekst 3). I debatindlægget skal du redegøre for Irene Strøyers synspunkter og vurdere argumentationen. Desuden skal du debattere emnet.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt – og hvilke andre vigtige synspunkter er der?
- Hvordan vurderer du tekstens argumentation?
- Er du enig i udsagnet om, at reality-tv kan ”give os fremragende public service-tv af høj kvalitet. Tv, der får os til at stoppe op. Tv, som får os til at tænke os om. Og tv, som får os til at interessere os for emner, vi måske ellers havde afskrevet for længst”?
- Hvad er din egen holdning til emnet? Begrund den.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Maj 2019

Opgave 1

Du skal skrive en analyserende artikel om kærlighed og ægteskab. Som en del af besvarelsen skal du analysere og fortolke Alice Aagaards novelle *Jeg går fra dig* (tekst 1).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan er forholdet mellem personerne?
- Hvilke konkrete og symbolske betydninger har de udstoppede hunde?
- Hvordan bruger novellen overraskelse og uhygge?
- Hvad er efter din mening tekstens centrale konflikt og tema? Begrund dit svar med eksempler fra teksten.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Du skal skrive en analyserende artikel om, hvordan offline og online kommunikation fremstilles i Borgerservices *Fælleskommunal kampagnefilm for Digital Post* (tekst 2). Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse og fortolkning af filmen.

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er filmens emne og hensigt?
- Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler – og med hvilken effekt?
- Hvem er målgruppen, og hvordan søger kampagnen at ramme den?
- Synes du, at filmens kommunikation er vellykket? Begrund dit svar.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Du skal skrive et debatindlæg om litteraturens betydning, hvor du diskuterer Christian Jensens kronik *Litteratur gav mig en tryghed, jeg aldrig vil svigte* (tekst 3).

I debatindlægget skal du redegøre for synspunkterne i teksten og vurdere argumentationen. Som en central del af dit debatindlæg skal du diskutere tekstens synspunkter.

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt og hvilke andre vigtige synspunkter er der?
- Hvordan vurderer du tekstens argumentation?
- Hvad mener du om udsagnet ”folkebibliotekerne (...) er en smuk ordening, som er medvirkende årsag til, at man ikke behøver vokse op i et hjem med tunge bogreoler for at blive chefredaktør på Politiken”?
- Hvad er din holdning til det overordnede emne litteraturens betydning?

Du skal skrive minimum 1000 ord.

August 2019

Opgave 1

Du skal skrive en analyserende artikel om måden, børn kan blande fantasi og virkelighed. Som en del af artiklen skal du analysere og fortolke Tove Janssons novelle *Skoven* (tekst 1). Du skal bruge eksempler fra teksten i din besvarelse.

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan vil du karakterisere de to hovedpersoner?
- Hvordan er novellens opbygning og fortælleforhold?
- Hvordan bruger børnene fantasi i deres leg i skoven, og hvilken betydning har fantasien for dem?
- Hvad er efter din mening tekstens centrale tema? Du skal vise det med eksempler fra teksten.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Du skal skrive en analyserende artikel om kommunikationen i kampagnefilmen *Red din fars dag* (tekst 2). Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse og fortolkning af filmen.

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er filmens emne og hensigt?
- Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?
- Hvem er målgruppen, og hvordan søger kampagnen at ramme den?
- Synes du, at filmens kommunikation er vellykket? Begrund dit svar.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Du skal skrive et debatindlæg om kommunikation på Facebook. I debatindlægget skal du redegøre for hovedsynspunkter i Katrine Marie Guldagers tekst *Facebook gør os alle sammen dummere* (tekst 3) og vurdere argumentationen. Som en central del af din besvarelse skal du diskutere tekstens synspunkter.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt – og hvilke andre vigtige synspunkter er der?
- Hvordan vurderer du tekstens argumentation?
- Hvordan forholder du dig til udsagnet ”Så snart folk begynder at diskutere og bruge Facebook som et supplement eller en regulær erstatning af den offentlige debat, går det galt”?
- Hvad er din egen holdning til emnet kommunikation på Facebook? Begrund den.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

December 2019 – udgik

Maj 2020

Opgave 1

Du skal skrive en analyserende artikel om parforhold og kommunikation. Som en del af besvarelsen skal du analysere og fortolke Lotte Kirkebys novelle *Relæ* (tekst 1).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan er personerne og forholdet i mellem dem?
- Hvordan bruger novellen symbolik? Giv eksempler.
- Hvordan fortolker du den afsluttende linje: ”»Nej« siger hun og sætter sig ned. »Jeg kan ikke ordne det.«”?
- Hvad er efter din mening tekstens centrale konflikt og tema?

Begrund dine svar med eksempler fra teksten.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Du skal skrive en analyserende artikel om, hvordan man kan skabe større miljøbevidsthed. Som en del af besvarelsen skal du analysere og fortolke kampagnefilmen *Det nationale pantspil* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er filmens emne og hensigt?
- Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?
- Hvem er målgruppen, og hvordan søger kampagnefilmen at ramme dem?
- Synes du, at filmens kommunikation er vellykket? Begrund dit svar.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Skriv et debatindlæg om høflighed som svar på Hans Bjerregaards klumme *Hjertelig velkommen* (tekst 3). I debatindlægget skal du redegøre for synspunkterne i teksten og vurdere argumentationen. Som en central del af dit debatindlæg skal du diskutere tekstens synspunkter.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt – og hvilke andre vigtige synspunkter er der?
- Hvordan vurderer du tekstens argumentation og virkemidler?
- Hvad mener du om Hans Bjerregaards udsagn om, at høflighed og disciplin i skolen kan være: ”*budskebet om, at børn i almindelighed er mindre værd end voksne, og at nogle er helt værdiløse*”?
- Hvad er din holdning til det overordnede emne høflighed?

Du skal skrive minimum 1000 ord.

August 2020

Opgave 1

Du skal skrive en analyserende artikel om ambitioner og drømme. Som en del af artiklen skal du analysere og fortolke Mette Norries novelle *Statist* (tekst 1).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan vil du karakterisere hovedpersonen?
- Hvordan er novellen fortalt og opbygget?
- Hvordan fortolker du novellens titel og slutning?
- Hvad er efter din mening tekstens centrale tema?

Begrund dine svar med eksempler fra teksten.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Skriv en analyserende artikel om emnet: Kan dokumentarer både underholde og oplyse? Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse og fortolkning af klippene fra dokumentaren *Det somaliske faldskærmsbold* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er udsendelsens hensigt?

- Hvordan fremstilles udsendelsens deltagere?
- Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?
- Hvilken balance har dokumentaren mellem underholdning og oplysning efter din mening?

I din artikel skal du bruge centrale citater fra teksten.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Skriv et debatindlæg om, hvordan mænd og kvinder nogle gange omtales forskelligt, som kommentar til Lise Rønnes debatindlæg *Kære Politiken, jeg synes, I skal holde op med at tale fornedrende til kvinder* (tekst 3). I debatindlægget skal du redegøre for synspunkterne i teksten og vurdere argumentationen. Som en central del af dit debatindlæg skal du diskutere tekstens synspunkter.

Dit debatindlæg skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er tekstens hovedsynspunkt – og hvilke andre vigtige synspunkter er der?
- Hvordan vurderer du tekstens argumentation og virkemidler?
- Er du enig med Lise Rønne i, at sproget kan ”ødelægge, formindske, holde nede og begrænse” kvinder? Begrund din holdning.
- Hvad er din holdning til det overordnede emne: hvordan mænd og kvinder nogle gange omtales forskelligt?

I din artikel skal du bruge centrale citater fra teksten.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

December 2020

Opgave 1

Skriv en analyserende artikel om måder at udtrykke sorg på. Som en del af artiklen skal du analysere og fortolke uddraget af Naja Marie Aidts selvbiografiske bog: *Har døden taget noget fra dig, så giv det tilbage. Carls bog* (tekst 1).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvordan vil du karakterisere tekstens fortæller?
- Hvordan er sammenhængen mellem sorg og sprog for jeget i teksten?
- Hvordan vil du karakterisere måden, uddraget er skrevet på? Du kan f.eks. komme ind på tekstens opbygning og sprog.
- Hvilken betydning har det for din læseoplevelse, at værket bygger på en virkelig hændelse?

Begrund dine svar med centrale citater fra teksten.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Skriv en analyserende artikel om, hvordan kampagnefilm kan påvirke modtageren.

Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse, fortolkning og vurdering af kampagnefilmen *Trængsel på vejene* (tekst 2).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad handler kampagnefilmen om?
- Hvad er filmens hensigt?
- Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?
- Synes du, at filmens kommunikation er vellykket? Begrund dit svar.

I din artikel skal du præsentere og forklare centrale steder i filmen.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Skriv en debatterende artikel om, hvornår en kunstner er værdig til at få et sted opkaldt efter sig.

I din artikel skal du forholde dig til Rabih Azad-Ahmads debatindlæg *Yahya Hassan fortjener at blive busket i sin hjemby* (tekst 3a). Du skal redegøre for tekstens centrale synspunkt og tage stilling til teksten. Som en central del af din artikel skal du diskutere og debattere det overordnede emne. Du skal inddrage Lars Boje Mathiesens debatindlæg *Selvfølgelig skal vi ikke opkalde gader efter kriminelle* (tekst 3b).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er Rabih Azad-Ahmads hovedsynspunkt?
- Hvad mener du om Rabih Azad-Ahmads synspunkter og argumentation?
- Hvilke andre holdninger kan man have til emnet? Inddrag her Lars Boje Mathiesens tekst.
- Hvad er din holdning til emnet generelt? Begrund din holdning.

I din artikel skal du bruge centrale citater fra teksten.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer problemstillingen i din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Maj 2021

Opgave 1

Skriv en analyserende artikel om taler til festlige lejligheder. Som en del af artiklen skal du analysere og fortolke Christian Jensens tale: *Husk at fællesskabet altid er stærkere end det stærkeste individ* (tekst 1).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er Christian Jensens vigtigste budskaber til studenterne?
- Hvad er talens hensigt, og hvem henvender han sig til?
- Hvilke sproglige og stilistiske virkemidler bruger Christian Jensen og med hvilken virkning?
- Synes du, at talen er vellykket, og tror du, den rammer sine modtagere?

Begrund dine svar med centrale citater fra teksten.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 2

Skriv en analyserende artikel om, hvad myndighederne kan gøre for at få et budskab igennem til bestemte målgrupper.

Som en del af besvarelsen skal du lave en analyse, fortolkning og vurdering af de to kampagnefilm *Bliv hjemme* (tekst 2a) og *Hvorfor skal vi ikke ses med for mange mennesker?* (tekst 2b).

Din analyserende artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad handler kampagnefilmene om?
- Hvad er filmenes hensigt, og hvem henvender de sig til?
- Hvordan bruges virkemidler, herunder filmiske virkemidler, og med hvilken effekt?
- Synes du, at filmenes kommunikation er vellykket? Begrund dit svar.

I din artikel skal du præsentere og forklare centrale steder i filmene.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer emnet for din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal skrive minimum 1000 ord.

Opgave 3

Skriv en debatterende artikel om litteraturens betydning for børn og unge.

I din artikel skal du diskutere og debattere Pernille Fjallands kronik *Unge skal have tid til at læse andet end fysikbøger. Det skal vi voksne hjælpe dem med* (tekst 3a). Du skal inddrage Pawel Kuczynskis billede *Skolen* (tekst 3b).

Din artikel skal blandt andet besvare følgende:

- Hvad er din holdning til litteraturens betydning for børn og unge, og hvad er dine egne erfaringer?
- Hvad er Pernille Fjallands hovedsynspunkt?
- Hvad mener du om skribentens synspunkter og argumenter?

- Hvilke andre holdninger kan man have til emnet? Du skal inddrage billedet her eller et andet sted i din besvarelse.

I din artikel skal du bruge centrale citater fra teksten.

Du skal skrive en fokuseret og spændende indledning, hvor du præsenterer problemstillingen i din artikel, og en afslutning, der sammenfatter dine pointer.

Du skal selv finde på en passende og fængende overskrift til din artikel.

Du skal minimum skrive 1000 ord.

Bilag 4: Retteark til skriftlig eksamen i DSA B/A

Holdkode	Kursistnr.	Opgavenr.	Karakter
<p>Opgavebesvarelse</p> <p>Besvarelse af opgavens spørgsmål</p> <p>Tekstforståelse</p> <p>Inddragelse af tekst(er)</p> <p>Relevant danskfaglig viden og metode</p> <p>Relevante danskfaglige begreber</p> <p>Debatterende artik: debat og disk.</p> <p>Analys. artik.: kvalificeret analyse</p>			
<p>Genre- og modtagerbevidsthed</p> <p>Overskrift</p> <p>Indledning</p> <p>Afrunding</p> <p>Emnefokus</p> <p>Præsentation af tekst(er)</p>			
<p>Skriftlig fremstilling</p> <p>Klarhed og præcision</p> <p>Struktur</p> <p>Kohærens og kohæsion</p> <p>Sprogrigtighed</p> <p>Kreativitet og personlig stemme</p> <p>Sproglig afsmitning (fra tekstmateriale)</p>			
<p>Andet. Fx plagiat</p>			